

Bijlagen bij Beleidsnota Integraal lokaal jeugdbeleid Gemeente Meppel 2008-2012

“JEUGD IN STIMULANS!”

Bijlagen:

1. Wetgeving
2. Factsheet CJG
3. Analyse voorschoolse opvang en kinderopvang
4. analyse onderwijs
5. analyse gezondheid,
6. analyse ontwikkelen, opvoeden, hulpverlening en zorg
7. analyse vrije tijd, welzijn, sport en cultuur
8. analyse jeugd en veiligheid

Yvon van der Laan, interim beleidsmedewerker jeugd
Mariska Bloemberg, beleidsmedewerker
Afdeling Maatschappelijke Zaken
Mei 2008

Bijlage 1. Wetgeving en integraal jeugdbeleid

De Wet op de Jeugdzorg (WJZ)

De Wet op de Jeugdzorg is van kracht per januari 2005. Deze wet vervangt de Wet op de Jeugdhulpverlening. In de Wet op de Jeugdzorg is vastgelegd dat de gemeente verantwoordelijk is voor het algemene en preventieve jeugdbeleid. De wet introduceert daarnaast 5 nieuwe taken/functies voor gemeenten die op lokaal niveau voorafgaand aan de jeugdzorg moeten worden vormgegeven.

Deze functies zijn:

1. *Informatie en advies*: informatie en advies over opgroeien en opvoeden en de duidelijkheid voor inwoners waar en bij welke organisaties in de gemeente dit te krijgen is.
2. *Signalering*: gemeente en organisaties dienen problemen vroegtijdig te signaleren en actie te ondernemen. Er zijn afspraken nodig over het melden van signalen.
3. *Toeleiding*: er zijn afspraken nodig voor het beoordelen van de signalen en voor het toeleiden tot de verschillende vormen van ondersteuning, hulpverlening of zorg
4. *Licht Pedagogische Hulpverlening*: voor gezinnen en jeugdigen met opgroei- en opvoedproblemen dient de gemeente een aanbod van licht pedagogische hulpverlening beschikbaar te hebben
5. *Coördinatie van zorg*: er is coördinatie van zorg nodig voor gezinnen of jeugdigen met meervoudige problemen of voor jeugdigen die bij meerdere organisaties een ondersteuning- of hulpverleningstraject volgen. De gemeente is verantwoordelijk om de coördinatie van zorg te realiseren. Het gaat om die zorg die vrij toegankelijk is. De coördinatie van de geïndiceerde zorg behoort tot de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieders.

De afspraken over deze functies zijn voorbereid door het Rijk, IPO en VNG. De functies zijn vastgelegd in de Wet op de Jeugdzorg en in de Memorie van Toelichting in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) opgenomen. Het Programmaministerie bereidt een wetswijziging voor van de Wet Jeugdzorg. De 5 gemeentelijke functies en de uitvoering daarvan door het Centrum voor Jeugd en Gezin worden in de WJZ vastgelegd.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

De WMO is op 1 januari 2007 in werking getreden. De wet maakt gemeenten verantwoordelijk voor maatschappelijk ondersteuning aan de burgers. Het doel van de wet is de participatie, zelfverantwoordelijkheid en zelforganisatie van de burgers te versterken. De WMO kent 9 prestatievelden. Het tweede prestatieveld is direct gericht op het gemeentelijk jeugdbeleid. Prestatieveld 2 behelst: “Op preventiegerichtte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden”.

Dit prestatieveld hangt zeker voor het jeugdbeleid samen met prestatieveld 1: het bevorderen van de samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten. En met de prestatievelden 7,8,9: Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingsbeleid. Deze prestatievelden zijn ofwel direct van toepassing op (oudere) jeugdigen of indirect: als kind van ouders die tot de doelgroepen van deze prestatievelden behoren.

De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCpV)

Deze wet is grotendeels in de WMO opgegaan. Deze wet regelt de taken van de gemeente m.b.t. de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg. Deze taken zijn: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Gemeenten dienen iedere vier jaar een lokaal Gezondheidsbeleid op te stellen.

Sinds 2003 verloopt de financiering van de Jeugdgezondheidszorg via de gemeenten. Wettelijk is de jeugdgezondheidszorg gebaseerd op de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid. De wet geeft de gemeente de regie over de volksgezondheid inclusief de Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar. Het Rijk heeft gekozen voor een integrale

jeugdgezondheidszorg waarin de traditionele jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen en de jeugdgezondheidszorg 4-19 jarigen op elkaar aangesloten dienen te zijn. Het Rijk heeft niet gekozen om de jeugdgezondheidszorg te bundelen in één organisatie. De Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen wordt daardoor uitgevoerd door de Thuiszorg en voor de 4-19 jarigen door de GGD.

De Jeugdgezondheidszorg heeft onderstaande taken, vastgelegd in een basistakenpakket:

- monitoring en signalering
- inschatten van de zorgbehoefte
- screening en vaccineren
- voorlichting, advies, instructie en begeleiding
- beïnvloeden van gezondheidsbedreigingen

Het basistakenpakket bestaat uit een uniform deel dat landelijk is vastgesteld en dat systematisch aan alle kinderen in Nederland aangeboden moet worden. Het Ministerie van VWS voert hierover de regie. Daarnaast bestaat het basistakenpakket uit een Maatwerkdeel. In dit maatwerkdeel kan de gemeente producten en diensten inkopen bij de Jeugdgezondheidszorg die passen bij de lokale behoefte. De gemeente voert de regie over het maatwerkdeel.

De Jeugdgezondheidszorg is gericht op zowel de somatische ontwikkeling van kinderen als op het tijdig signaleren en aanpakken van groei- en ontwikkelingsstoornissen, psychosociale problemen, ongezond gedrag en kindermishandeling.

Onderwijswetgeving

Het onderwijs is geregeld in meerdere wetten: Wet op het Primair Onderwijs, Wet op het Voortgezet Onderwijs, Wet op de Expertise Centra, Wet op het Middelbaar Beroepsonderwijs en de Wet Hoger Beroepsonderwijs, de Leerplichtwet en de Wet Ondersteuning aan zieke leerlingen.

In het kader van het onderwijswetgeving heeft de gemeente onderstaande wettelijke taken:

- zorgdragen voor adequate huisvesting voor scholen voor primair en voortgezet onderwijs
- het opstellen en uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid
- de uitvoering van de Leerplichtwet: het voeren van een leerplichtadministratie en de leerplichtfunctie
- verzorgen van leerlingenvervoer
- het afbouwen van de middelen voor schoolbegeleiding (van 1/1/2005 tot 1/1/2008)
- uitvoeren van de Wet Ondersteuning aan zieke leerlingen

Nieuwe Wet Onderwijsachterstanden

Met de invoering van de nieuwe Wet Onderwijsachterstanden (1 augustus 2006) verschuift de verantwoordelijkheid voor het bestrijden van onderwijsachterstanden van de gemeenten naar het Basis- en Voortgezet Onderwijs. De financiële middelen die de gemeenten ontvangen hebben voor het bestrijden van onderwijsachterstanden gaan rechtstreeks naar de scholen. De scholen ontvangen tevens *extra* middelen voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Hiertoe is de gewichtenregeling aangepast. De middelen voor schoolbegeleiding die de gemeente vanuit het rijk ontvangt verdwijnen en moeten in de periode 2006-2008 stapsgewijs afgebouwd worden.

Met de verschuiving van de verantwoordelijkheid naar de scholen, vervalt de verantwoordelijkheid en verplichting voor de gemeente om eens per vier jaar een onderwijsachterstandenbeleid op te stellen. De gemeente ontvangt een resterend deel¹ van het rijksbudget voor onderwijsachterstanden. De gemeente moet dit inzetten voor:

1. VVE beleid; de voorschoolse periode
2. Schakelklassen (facultatief) voor extra ondersteuning van leerlingen met grote taalachterstanden
3. een jaarlijks overleg met schoolbesturen over:
 - a. het voorkomen van etnische segregatie

¹ de hoogte is afhankelijk van de som van de schoolgewichten zoals bedoeld in artikel 27 van het besluit bekostiging WPO

- b. het bevorderen van integratie
- c. het bestrijden van achterstanden
- d. de doorlopende leerlijn van voorschool naar basisonderwijs (vroegschoolse groep 1 en 2)
- e. de afstemming van de inschrijving- en toelatingsprocedures
- f. een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over scholen

De gemeente kent geen verplichting meer om een onderwijsachterstandenbeleid op te stellen. Maar van de gemeenten wordt wel verwacht dat zij zich inzetten voor het versterken van de lokale sociale infrastructuur. Dit houdt in dat de gemeente de samenwerking stimuleert van onderwijs, peuterspeelzalen, welzijn, veiligheid, jeugdgezondheidsbeleid, jeugdzorg en andere terreinen binnen het jeugdbeleid. Het advies aan de gemeenten is hiervoor een Lokale Educatieve Agenda op te stellen.

Uitvoering Leerplichtwet

In de Leerplichtwet (LPW 1969) en in de Leerplichtregeling (1995) zijn bepalingen opgenomen die de gemeente verplichtingen opleggen met betrekking tot de leerplichtfunctie. De gemeente dient een Leerplichtadministratie te voeren. Zij dient te controleren of leerplichtige jeugdige inwoners die in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven, nog onderwijs volgen.

Daarnaast is de gemeente verplicht om alle voortijdige schoolverlaters (drop outs en leerlingen die wel een diploma maar geen startkwalificatie hebben) te melden bij de Regionale Meld- en Coördinatie (RMC) contactgemeente. De taken van de contactgemeente zijn vastgelegd in de RMC wet (2001). Volgens deze wet heeft de (contact) gemeente onderstaande wettelijke taken:

1. Preventie van voortijdig schoolverlaten en de coördinatie hierover
2. Registratie en Administratie: de voortijdig schoolverlaters (VSV-ers) registreren en volgen
3. Meldingen en herplaatsingen: de melding van VSV-ers organiseren en coördineren
4. Netwerken: tot stand brengen van een regionaal netwerk ter bestrijding en voorkoming van voortijdig schoolverlaten
5. Verantwoording financiën: inzetten van de beschikbare RMC middelen en verantwoording hierover afleggen aan het rijk

Op 12 april 2007 heeft de Tweede Kamer ingestemd met een Wetsvoorstel Kwalificatieplicht. De Eerste Kamer heeft met het wetsvoorstel ingestemd. De Kwalificatieplicht is op 1 augustus 2007 van kracht geworden. De wet houdt in dat jongeren tot 18 jaar verplicht zijn een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt te halen.

De Wet Kinderopvang 2005 (WK)

Deze wet is op 1 januari 2005 van kracht geworden. De Wet heeft twee uitgangspunten:

1. de wet regelt de kwaliteit en de financiering van de kinderopvang
2. kinderopvang is een zaak van ouders, werkgevers en overheid die gezamenlijk de kosten dragen.

De Wet wil de combinatie van arbeid en zorg van ouders mogelijk maken. De ouders krijgen een inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten via de Belastingdienst. Ook voor niet werkende ouders is het mogelijk om gebruik te maken van de kinderopvang. Een aantal doelgroepen kunnen een beroep op de gemeente doen voor een bijdrage in de kosten. Dit zijn mensen met een uitkering en mensen met een deeltijdbaai en een aanvullende uitkering.

De gemeente heeft drie wettelijke taken:

1. het inrichten en bijhouden van een openbaar register voor kinderopvanglocaties in de gemeente;
2. het inrichten van toezicht en het handhaven van kwaliteit conform de landelijk vastgestelde kwaliteitseisen. De gemeente dient in te grijpen indien niet voldaan wordt aan de kwaliteitseisen;

3. het verstrekken van een gemeentelijke bijdrage aan wettelijk vastgelegde doelgroepen. De gemeente dient de aanvragen te verwerken, te toetsen en de bijdrages uit te betalen.

Wettelijke taken van het provinciale Bureau Jeugdzorg

De Provincie is verantwoordelijk voor het zorgaanbod jeugdhulpverlening en jeugdzorg en voor het in stand houden en aansturen van een Bureau Jeugdzorg (BJZ). Alleen ouders en kinderen met *ernstige opgroei- en opvoedproblemen* kunnen terecht bij het BJZ. Ouders en kinderen met lichte problemen zijn aangewezen op het gemeentelijke aanbod.

Bureau Jeugdzorg is de intermediair tussen het licht pedagogische hulpaanbod op lokaal terrein en het geïndiceerde aanbod van zorgaanbieders. BJZ verzorgt onder andere de indicaties (toegang) tot de geïndiceerde jeugdzorg en heeft hierin grotendeels een monopoliepositie. Alleen de huisartsen kunnen nog rechtstreeks naar de Jeugd GGZ verwijzen. Bureau Jeugdzorg bepaalt hiermee in hoge mate de aard en omvang van het beroep dat op de jeugdzorg wordt gedaan.

De Wet op de Jeugdzorg stelt dat het Bureau Jeugdzorg onderstaande taken heeft:

- Indicatiestelling voor jeugdzorg, jeugd GGZ, jeugd LVG (per 2008), Justitiële Jeugd Inrichtingen. BJZ voert hierbij tevens het Casemanagement.
- Aansluiting: op de lokale voorzieningen, d.m.v. advies en deskundigheidsbevordering ter versterking van deze voorzieningen en ter verbetering van de vroegtijdige signalering door lokale voorzieningen. Eventueel ook d.m.v. deelname aan lokale/regionale netwerken.
- Outreachende taak: actief optreden bij signalen van derden over ernstige opgroei- en opvoedproblematiek (dus niet alleen op verzoek van een cliënt).
- Voeren van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling: uitvoeren onderzoek en opstellen advies indien een melding van een vermoeden van kindermishandeling binnen komt, of melding/doorgeleiding aan de Raad voor de Kinderbescherming en doen van aangifte bij de politie.
- Uitvoeren van door de Kinderrechter opgelegde Jeugdbeschermingsmaatregelen.
- Uitvoering geven aan Jeugdreclassering en begeleiding van jeugdigen (die een strafbaar feit hebben gepleegd) in Justitiële Jeugdinrichtingen.
- Licht ambulante Jeugdzorg, *alleen indien* er geen voorliggende voorzieningen zijn die dit kunnen uitvoeren en maximaal 5 gesprekken.
- Casemanagement: indien een indicatie voor zorg is afgegeven is BJZ verantwoordelijk voor het casemanagement. Dit houdt in: het behandelingsproces volgen en controleren. Indien coördinatie van zorg nodig is, doet BJZ een voorstel voor het invullen van de coördinatie. De coördinatie valt echter niet onder verantwoordelijkheid van het BJZ, maar onder de verantwoordelijkheid van één van de zorgaanbieders.
- De organisatorische onderbrenging van de Kindertelefoon.

Bijlage 2. Factsheet Centrum voor Jeugd en Gezin

Programmaministerie voor Jeugd en Gezin

Factsheet Centrum voor Jeugd en Gezin – 13 juni 2007

Waarom een CJG?

Met de Nederlandse jeugd en gezinnen gaat het over het algemeen goed en er zijn goede basisvoorzieningen aanwezig om jongeren in hun gezondheid en ontwikkeling te stimuleren, om ouders te ondersteunen bij de opvoeding en om problemen te voorkomen, signaleren en aan te pakken. Toch vallen er in hulpverlening kinderen en jongeren tussen wal en schip, kan er meer worden gedaan om vroegtijdig problemen te signaleren en werken instanties nog onvoldoende samen. Het Kabinet wil met de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin dat snel, goed en gecoördineerd advies en hulp op maat vanzelfsprekend wordt. CJG's moeten bovenal laagdrempelige fysieke inlooppunten zijn waar ouders, kinderen en jongeren voor alles aangaande opgroeien en opvoeden terecht kunnen. Overheden, koepels en branches zijn daarom onder de vlag van het Programmaministerie aan de slag deze ambities te realiseren.

CJG Profiel

- bundelt lokale functies en taken op gezondheid, opgroeien en opvoeden
- is een fysiek en laagdrempelig inlooppunt
- is in elke gemeente en/of wijk te vinden onder dezelfde naam
- heeft een positieve uitstraling gericht op preventie en signalering
- biedt ook echt advies en lichte hulp
- coördineert en schakelt bij zwaardere problematiek met alle mogelijke voorzieningen op jeugdbeleid, gezondheidszorg en jeugdzorg
- werkt van en voor een doelgroep van kinderen en jongeren van -9 maanden tot 23 jaar en hun ouders
- moet voor alle culturen even laagdrempelig zijn
- is tevens vraagbaak voor professionals
- streeft naar uniforme signalering en, maakt gebruik van verwijzindex/EKD.

Gemeentelijke Regie

Realisering van en de regie op de Centra is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De provincies sluiten daar met hun Bureaus Jeugdzorg en zorgaanbieders nauw op aan. Het Rijk zal in nader overleg treden ten aanzien van mogelijk wettelijke kader en stelt een bedrag oplopend tot 441 miljoen in 2011 beschikbaar.

Implementatietraject

2007 – Ministerie en partijen komen tot implementatiehandboek.
2008 – realisering CJG in eerste fase door met name aan te sluiten bij reeds ontwikkelde ambities en initiatieven.
2009-2011 – landelijke dekking: elke gemeente een CJG.

Basismodel CJG

Om de naam CJG te mogen gebruiken moet het volgende worden gebundeld:

A. Jeugdgezondheidszorg
Consultatiebureaus en GGD

B. 5 WMO-functies

- Informatie & advies
- Signalering
- Toeleiding naar hulp
- Licht pedagogische hulp
- Coördinatie van zorg

Deze functies omvatten ook bijvoorbeeld gezinscoaching en opvoedondersteuning

C. Schakel met Bureau JZ

D. Schakel Zorg- en Adviesteams

Lokaal Maatwerk

Naast het Basismodel zijn er veel functies die op basis van lokaal maatwerk aan het CJG kunnen worden gekoppeld. Bijvoorbeeld:

- Kinderopvang, Peuterspeelzaal en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en opvang
- Leerplichtambtenaren
- Welzijnswerk: algemeen Maatschappelijk Werk, Jongerenwerk en Straathoekwerk
- Eerstelijnszorg, zoals huisarts, kraamzorg, verloskunde
- Jeugd GGZ
- Jeugdloket Werk en Inkomen
- Sociale Dienst
- Schuldhelpverlening bij zowel ouder als jongere
- Politie en Justitie

Deze eerste contouren van het CJG zijn tot stand gekomen in samenwerking met:

Bijlage 3. Analyse Opvang

Er zijn meerdere vormen van opvang:

1. peuterspeelzaalwerk
2. kinderopvang
3. opvang in het volledige dagarrangement

Peuterspeelzaalwerk biedt opvang aan kinderen van 2-4 jaar in de voorschoolse periode: de periode voordat de kinderen naar de basisschool gaan. Het in stand houden van peuterspeelzalen is een wettelijke taak van de gemeente die vastgelegd is in de WMO.

Kinderopvang kent meerdere vormen: opvang in kinderdagverblijven voor 0-4 jarigen, Buitenschoolse Opvang (BSO) voor 4-12 jarigen, Tieneropvang 12-16 jarigen en opvang in gastgezinnen via Gastouderbureaus. De gemeente heeft geen wettelijke taak om de kinderopvang in stand te houden. Wel heeft de gemeente taken bij het inrichten van toezicht en de handhaving van kwaliteit, het inrichten en bijhouden van een openbaar register voor kinderopvanglocaties en het verstrekken van een gemeentelijke bijdrage aan wettelijk vastgelegde doelgroepen.

Opvang in het dagarrangement behelst de opvang 's ochtends voor schooltijd, tussen de middag en naschooltijd. Dit is opvang waarvoor de schoolbesturen per 1 januari 2007 verantwoordelijk geworden zijn. In de praktijk sluiten schoolbesturen voor de uitvoering van de opvang vaak contracten af met Kinderopvangorganisaties.

Analyse

Peuterspeelzalen

Het peuterspeelzaalwerk in Meppel wordt uitgevoerd door de Stichting Peuterspeelzalen Meppel Nijeveen. De stichting beheert 5 peuterspeelzalen met in totaal 9 groepsruimten. In totaal hebben in 2007 363 peuters en hun ouders gebruik gemaakt van de peuterspeelzaal. Dit is een percentage peuters in Meppel van 42,7 %. Dit komt niet overeen met het streefcijfer van de gemeente Meppel van 70%. Het bereik onder de zogenaamde doelgroepkinderen² is 51%. Dit komt niet overeen met het gemeentelijke streefcijfer van 70% doelgroepkinderen.

Het gebruik van de peuterspeelzaal is de laatste jaren vooral in het centrum en in Oosterboer afgenomen. In deze wijken wordt in september 2008 meer aanbod dan vraag verwacht. Vooral in Oosterboer is er een terugloop te zien (van 11 groepen in 2003 naar 5 groepen in 2008). De redenen hiervoor zijn dat ouders het te duur vinden en de opkomst van de relatief goedkopere kinderopvang. Vooral ouders in de midden inkomensgroepen maken steeds minder gebruik van de peuterspeelzaal. Dit is een landelijke tendens. De peuterspeelzaal in Koedijklanden is gegroeid door de komst van de wijk Bergierslanden. Hier verwacht SPMN in 2009 een wachtlijst.

Het percentage allochtone kinderen dat gebruik maakt van de peuterspeelzaal neemt de afgelopen jaren af. De reden hiervoor is niet onderzocht. De SPMN heeft 1 assistent-leidster van allochtone afkomst in dienst.

De meeste kinderen bezoeken de peuterspeelzaal twee dagdelen per week. In de wijken Haveltermade en Koedijklanden bezoeken de kinderen die deelnemen aan het Piramide Project de peuterspeelzaal gemiddeld 3 dagdelen per week. Peuterspeelzaal 't Bijenkorfje in het centrum biedt ouders de mogelijkheid gebruik te maken van een derde dagdeel. Aangezien deze peuterspeelzaal niet aan het Piramideproject deelneemt, betalen in deze wijk de ouders zelf het derde dagdeel.

² kinderen die met achterstand bedreigd worden (ouders met maximaal een LBO diploma) en voor wie specifieke programma's zoals Piramide, VVE e.d. georganiseerd worden.

Overzicht gebruik peuterspeelzalen

peuterspeelzaal	Groeps-ruimten	Aantal groepen	Aantal dagdelen p kind	Aantal kinderen per groep	Totaal aantal kinderen	Alloch-tone kinderen	Ambitie-niveau	VVE/ Piramide
De Kleine Handjes in Koedijklanden	3	8	6 groepen Piramide x 3 dagdelen 2 instroomgroepen x 2 dagdelen	6 x 13 2 x 15	108	12	2	Alle 108 kinderen
't Bijenkorfje in het centrum	1	4½	4 x 2 dagdelen waarvan ½ groep x 3 dagdelen	4 x 15	60	2	1	
Peutervreugd in Haveltermade	2	4	4 x 3 dagdelen	4x15	60	10	2	Alle 60 kinderen
Oosterboer in Oosterboer	2	5	5 x 2 dagdelen	5x15	75	2	1	
De Poppekraam in Nijeveen	1	4	4x2 dagdelen	4x15	60	1	1	

Kinderopvang

In de gemeente wordt de Kinderopvang aangeboden door twee organisaties: Stichting Speelwerk en Partou. Beide organisaties zijn commerciële aanbieders van kinderopvang. Stichting Speelwerk biedt opvang aan in 4 locaties verspreid in Meppel. Dit is opvang voor hele en halve dagen, naschoolse en buitenschoolse opvang. Partou heeft één locatie in Meppel waar ze dag- en buitenschoolse opvang bieden.

De gemeente heeft in 2007 voor 30 doelgroepkinderen een extra financiële bijdrage voor gebruik van de kinderopvang verstrekt. En tot aan april 2008 voor 16 kinderen.

Beleid

Huidig gemeentelijke beleid

De gemeente heeft de afgelopen jaren vooral ingezet op peuterspeelzaalwerk en opvang in dagarrangementen. Met de veranderingen in de Wet Kinderopvang (2005) heeft de gemeente geen inhoudelijk beleid meer gevoerd ten aanzien van kinderopvang.

Peuterspeelzalen

De Gemeente Meppel ziet voor de peuterspeelzalen een belangrijke rol weggelegd in het versterken van de ontwikkelingskansen voor kinderen. Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd: interactief, wijkgericht en integraal. De SPMN dient de locaties te verspreiden over de wijken van Meppel. Het bereik van de peuterspeelzalen moet op minimaal 70% van de 2-4 jarigen in Meppel liggen. De gemeente subsidieert het peuterspeelzaalwerk om de kosten voor ouders aanvaardbaar te houden.

Doelen van het peuterspeelzaalwerk zijn:

- ontplooiing en ontwikkeling op individueel niveau
- ontmoeting van leeftijdgenoten in een kindvriendelijke omgeving
- het aangaan van relaties met andere volwassenen dan de eigen ouders/verzorgers
- leren functioneren in een groep met leeftijdgenootjes
- vergemakkelijken van de overgang naar de basisschool

De gemeente hanteert het ambitieniveau³ 2 voor de peuterspeelzalen in Koedijklanden en Haveltermade en ambitieniveau 1 voor de overige peuterspeelzalen.

De gemeente heeft vanuit het Onderwijskansenbeleid en vanuit het jeugdbeleid Jeugd Aan Zet, beleid gevoerd ten aanzien van peuterspeelzalen. De afgelopen jaren heeft de gemeente aangestuurd op:

- VVE: taal- en leesbevorderingsprojecten, inzetten van Piramide in de peuterspeelzalen in de wijken Haveltermade en Koedijklanden;

³ Ambitieniveau 1: spelen, ontmoeten, signaleren van achterstanden Ambitieniveau 2: plusvariant op 1 met de aanvulling om de peuters en de ouders te ondersteunen

- uitbreiden van het aantal dagdelen voor Piramide van 2 naar 3;
- streven naar een bereik van 70% onder de doelgroepkinderen waarbij deze kinderen minimaal 3 dagdelen per week de peuterspeelzaal bezoeken en aan Piramide meedoen;
- uitbreiden coördinatie-uren voor SPMW om te kunnen deelnemen aan de buurtnetwerken jeugdhulpverlening, voor deelname aan samenwerkingsverbanden Brede School en aan functioneel overleg over jeugdbeleid in Meppel.
- invoeren van de functie Zorgcoördinator (vergelijk interne begeleider basisonderwijs). De Zorgcoördinator ontwikkelt momenteel samenwerking met het Consultatiebureau voor consultatie en advies als verdieping van het inloopsprekuren van Icare in de peuterspeelzalen.
- inzetten op Kwaliteitsontwikkeling: invoeren van Kijklijsten als observatie-instrument als basis voor vroegtijdige onderkenning van problemen of achterstand en vroegtijdig inzetten van extra aandacht voor het kind;
- pilot overdracht van informatie van de peuterspeelzaal naar de basisschool in schooljaar 2006/2007;
- invoeren van gegevens over het opleidingsniveau van de ouders in het registratiesysteem van de peuterspeelzalen.

De SPMN pleit voor het invoeren van het Piramide project in alle peuterspeelzalen in Meppel. Aan de ene kant omdat de werkwijze van Piramide voor alle kinderen een meerwaarde heeft en aan de andere kant om stigmatisering te voorkomen. De organisatie heeft contact gezocht met de Kinderopvangorganisaties Speelwerk en Partou om mogelijkheden voor organisatorische en inhoudelijke samenwerking te onderzoeken. Met deze samenwerking ziet de SPMN de kans om elkaars sterke kanten en kernactiviteiten te combineren en te anticiperen op de toekomstige landelijke ontwikkelingen omtrent de "Harmonisatie Peuterspeelzalen en Kinderopvang" (zie hoofdstuk 7 externe ontwikkelingen)

Kinderopvang

Met de Wet Kinderopvang (2005) zijn de gemeentelijke taken voor kinderopvang veranderd. De gemeente is niet langer verantwoordelijk voor het realiseren van een aanbod van kinderopvang. De nieuwe gemeentelijke taken staan vermeld in bijlage 1: Wettelijk Kader. In Meppel is de Verordening Kinderopvang met het ingaan van de nieuwe wet verouderd en verlopen. Dit betekent dat er momenteel geen verordening is die aan de nieuwe wettelijke standaard is aangepast.

Opvang in dagarrangementen

De opvang in het dagarrangement is een wettelijke taak van de schoolbesturen. De aanleiding voor de wetgeving rondom dagarrangementen is tweeledig. Als eerste ziet het Rijk in het sluitende dagarrangement van opvang en onderwijs van 07.00-19.00 uur de mogelijkheid voor ouders om werk en zorg te combineren. Daarnaast is het volledige dagarrangement voor kinderen een middel tot een zinvolle en leuke dagindeling, waarbij de opvoedmilieus: gezin, opvang en school beter op elkaar afgestemd en geïntegreerd worden. Door het dagarrangement te koppelen aan naschoolse activiteiten in de buurt wordt tevens de sociale cohesie op wijkniveau versterkt. De activiteiten in het dagarrangement worden ofwel door de Kinderopvang aangeboden ofwel door het Welzijnswerk in de gemeente. In Meppel hebben de schoolbesturen de voor- en naschoolse opvang ingekocht bij Partou voor Koedijkslanden/Bergierslanden en bij Stichting Speelwerk voor de wijken Oosterboer, Centrum en Haveltermade.

Om gemeenten en organisaties te stimuleren deze dagarrangementen vorm te geven en de combinaties van functies daarbinnen te vergemakkelijken heeft het Rijk vanuit ESF subsidies "Dagarrangementen en Combinatiefuncties" gemeenten de mogelijkheid geboden om deze dagarrangementen te ontwikkelen. Meppel heeft hier gebruik van gemaakt. De gemeente ziet de dagarrangementen in relatie met de Brede School Ontwikkeling. Vanuit de subsidie heeft Stichting Welzijn Meppel Westerveld de opdracht gekregen om de Brede School Ontwikkeling in de wijk Haveltermade te coördineren, in de Brede School Koeberg drie werkgroepen te coördineren en activiteiten in de Verlengde School Dag te organiseren. Een extern adviesbureau heeft daarnaast de opdracht gekregen om de mogelijkheden tot Brede School

Ontwikkeling in het Centrum, Oosterboer en Nijeveen te onderzoeken en vervolgens de ontwikkeling te coördineren (zie ook analyse onderwijs). De subsidie loopt eind 2008 af.

Toekomstig gemeentelijk beleid

De gemeente zet de komende periode in op:

- Voortzetten van het in 2007 vastgestelde beleid Peuterspeelzaalwerk 2006-2010;
- Invoeren systeem van Budgetgestuurde Contractfinanciering (BCF) voor de Stichting Peuterspeelzaalwerk Meppel Nijeveen;
- het opstellen van een nieuwe aan de tijd aangepaste Verordening Kinderopvang
- beleid ontwikkelen met betrekking tot de Brede School Ontwikkeling en Dagarrangementen als vervolg op de aflopende ESF subsidie eind 2008

Bijlage 4. Onderwijs

Onderwijs is een zeer breed beleidsterrein. Voor jeugd zijn tal van soorten onderwijs van belang: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs en specifieke onderwijsvormen zoals speciaal onderwijs. Het onderwijsbeleid is constant aan veranderingen onderhevig. Deze veranderingen worden ingegeven door het rijksbeleid en hebben effect op de wettelijke taken en beleid van gemeenten. Het gemeentelijk beleid richt zich conform de wettelijke taken vooral op het onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, onderwijsachterstandenbeleid, het uitvoeren van de leerplichtwet en daarnaast op eigen gemeentelijk initiatief op brede school ontwikkeling.

Analyse

De gemeente kent 15 basisscholen waarvan 8 van openbare signatuur (waaronder één school voor zeer moeilijk lerende kinderen), 5 protestants christelijke, 1 katholieke en 1 van gereformeerde signatuur. Er zijn vier scholen voor Voortgezet Onderwijs waarvan 1 van openbare signatuur (waaronder praktijkonderwijs), 1 protestants christelijke, 1 gereformeerde signatuur en 1 VMBO Groen. Daarnaast is er in de gemeente nog een locatie voor leerlingen die aangewezen zijn op gedragondersteunend onderwijs.

Er zijn twee MBO opleidingen: Het Drenthe college (met een Unit Economie, Unit Dienstverlening en Gezondheidszorg en Horeca ICT Lyceum) en het MBO AOC Terra. Tot slot heeft gemeente Meppel een HBO, namelijk de Pabo, een locatie van Hoge School Drenthe.

Basisschool

In het schooljaar 2007/2008⁴ staan 3.087 kinderen uit gemeente Meppel ingeschreven in een basisschool. Hiervan bezoekt 2,0 % een basisschool buiten de gemeente. In Meppel volgt 3,4 % van de kinderen het speciaal basisonderwijs (landelijk 3,0%) en 2,2 % gaat naar een Regionaal Expertise Centrum (landelijk 2,1%).

Op dit moment is uit de Drentse basisonitor nog geen goede prognose af te leiden voor de toekomstige populatie leerlingen in de leeftijd van 4 tot 11 jaar. Uit de bevolkingsprognose van de provincie Drenthe 2006 blijkt wel, dat er een afname is te verwachten van het aantal vierjarigen tot en met elfjarigen in de periode tot 2030. Deze verwachte krimp kan ertoe leiden, dat voorzieningen in het onderwijs in deze leeftijdsgroep onder druk komen te staan. Het gaat dan vooral om het basisonderwijs, omdat het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs meer regionaal binnen de provincie zijn gevestigd.

Voortgezet Onderwijs

In het schooljaar 2007/2008 staan 2.457 jongeren uit gemeente Meppel ingeschreven in het Voortgezet Onderwijs. Van alle leerplichtige jongeren staat 0,2 % niet ingeschreven. Van de leerlingen uit gemeente Meppel volgt 26,7% VMBO, 26,4 % Havo en 13,2 % VWO. Het aandeel jongeren dat naar het Speciaal Voortgezet Onderwijs gaat of naar een REC is 1,3 %.

Conclusie: het percentage kinderen dat naar het Speciaal basisonderwijs of REC gaat ligt in gemeente Meppel iets hoger dan het landelijke gemiddelde. Terwijl het percentage leerlingen dat hogere vormen van Voortgezet Onderwijs volgt landelijk hoger ligt dan in gemeente Meppel.

⁴ Bron: Leerplichtadministratie april 2008

Verzuim

In het schooljaar 2006-2007 zijn de redenen van aanmelding bij de leerplichtambtenaar en bijbehorende aantallen in onderstaande tabel weergegeven. Het aantal meldingen ten opzichte van voorgaande schooljaren is hetzelfde gebleven. Wellicht dat er een lichte verschuiving zou kunnen zijn in de reden en oorzaak van de meldingen.

Reden van aanmelding	
Ongeoorloofd schoolverzuim	35
Zorgwekkend (ziekte) verzuim	16
Vrijstellingsverzoeken	7
Schorsingen	6
Overige	6
(dreigende) Voortijdige schoolverlater	4
Conflict met de school	4
Zorgmeldingen (vaak preventief)	3
Aanvraag verlof	2
Totaal	83

Voortijdig schoolverlaten zonder startkwalificatie

In totaal zijn 571 schoolverlaters uit het RMC gebied zonder startkwalificatie geregistreerd bij het RMC Hogeveen. Van de 600 jongeren die in traject zijn genomen door de uitvoerders van het RMC Hogeveen, is 66 % procent herplaatst naar onderwijs en werk. In totaal zijn van de 600 jongeren 214 aangemeld bij het RMC voor inzet van de trajectbegeleiding. Van deze 600 komen er 152 uit de gemeente Meppel.

Onderwijs en zorg(netwerken)⁵

De leerplichtambtenaar zit in verschillende zorgnetwerken, zoals het preventieteam, een aantal interne zorgteams van het VO en het Jongeren Opvang Team (JOT). Hierdoor weten scholen en instellingen leerplicht steeds beter te vinden. Zowel voor advies als voor ondersteuning. Ook het RMC is verbonden aan het preventieteam. Door deze deelname zijn veel jongeren beter in beeld gebracht.

Ook door het onderwijs is een enorme kwaliteitsslag gemaakt door het opzetten van de interne en externe zorgstructuren. Hierdoor is het voor hen makkelijker geworden de leerlingen weer op de "rit" te krijgen en te plaatsen in een voor hen juiste schoolomgeving. Scholen weten de externe professionals goed te vinden door het ontstaan van de korte lijnen en doordat men elkaar kent. Net als bij het preventieteam, zijn ook aan de interne zorgteams externe instanties toegevoegd. De samenwerking (en de bereidheid daartoe) tussen scholen en externe professionals wordt als positief ervaren, ook doordat op deze manier aan deskundigheidsbevordering wordt gedaan.

Toch wordt vanuit het werkveld aangegeven dat het lastig is, om alle zorgvragen voldoende adequaat op te vangen vanwege:

- tijdgebrek/druk;
- onvoldoende middelen;
- toegenomen complexiteit van de problematiek van leerlingen.

Deze signalen komen zowel vanuit het onderwijs, leerplicht als vanuit de zorgaanbieders. Hierdoor werken instanties soms toch nog langs elkaar heen. Voornamelijk vanuit het onderwijs wordt signaleren van de problematiek die niet op het onderwijsvlak ligt, moeilijker. Hierdoor blijven scholen soms langer met een leerling bezig dan nodig is. Ook omdat ze de leerlingen soms lastig door kunnen verwijzen. Een andere reden waarom scholen te lang met een leerling bezig zijn is het bestaan van wachtlijsten en wachttijden in de zorg en in het speciaal onderwijs. Hierdoor kan het gebeuren dat de problematiek onnodig verergert. Een ander gevolg van de bovengenoemde problemen is dat de aandacht voornamelijk uitgaat naar specifieke klanten die al in beeld zijn. Hierdoor krijgen nieuwe klanten en de inzet op preventief beleid niet de noodzakelijke inzet.

⁵ Bron: Bloemlezing consultatie professionals 11-04-08

Verder wordt het ontbreken van schoolmaatschappelijk werk op het basis- en het voortgezet onderwijs als een gemis ervaren. Dit is een vorm van vindplaatsgericht werken welke als zeer waardevol wordt gezien, maar wat wel heel arbeidsintensief is.

Ook het bestaan van de vele instanties die met jeugd werken en de veelheid informatie die hieruit komt, wordt als een knelpunt ervaren.

Door de betrokkenheid van scholen bij hun zorgleerlingen, vindt men het een gemis tot op heden nauwelijks betrokken te zijn geweest bij de ontwikkelingen van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in Meppel.

Vooraf voor het MBO is het moeilijk aansluiting te vinden bij externe instanties omdat jeugdgezondheidszorg zich richt op jongeren tot en met 18 jaar. Scholen voor MBO hebben juist met de groep jongeren te maken tussen 19 en 23 jaar. Juist binnen deze groep jongeren is de uitval het grootst. Wel ligt er een link met het CJG want die moet zich ook richten op jongeren tot 23 jaar.

Onderwijs en ontwikkeling integraal jeugdbeleid

Vanuit het onderwijs komt steeds vaker de behoefte naar boven naar ontwikkeling van integraal jeugdbeleid door de gemeente. Hierbij zou het onderwijsbeleid een onderdeel moeten worden van het jeugdbeleid. De aanpak van problemen, knelpunten en het samenbrengen van partijen moet hierop gebaseerd zijn. Hiermee wordt versnippering voorkomen en het langs elkaar heen werken. Het integraal jeugdbeleid moet zowel op bestuurder- als op ambtelijk niveau doorwerken.

Beleid

Huidig beleid

De afgelopen periode heeft de gemeente zich vooral ingezet voor:

- Leerling-vervoer
- Onderwijshuisvesting
- Ontwikkeling Basismonitor Drenthe
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Uitvoering Leerplichtwet
- Brede School Ontwikkeling

Leerling-vervoer en Onderwijshuisvesting

Conform onze wettelijke taken hebben wij een Verordening Leerlingenvervoer en een Verordening Onderwijshuisvesting vastgesteld.

Basismonitor Drenthe

Om goede beleidsinformatie te kunnen verkrijgen zijn de Drentse gemeenten en de Provincie gestart met de ontwikkeling van een monitor onderwijs, genaamd Basismonitor Drenthe. De monitor volgt de schoolloopbaan van jeugd van 0-23 jaar. In januari 2007 is de eerste Basismonitor Drenthe opgeleverd. Daarnaast is de ontwikkeling van een Drentse jeugdmonitor in volle gang. De Jeugdmonitor Drenthe brengt in beeld hoe het met de Drentse jeugd gaat. Op tal van terreinen bestaan gegevens over de Drentse jeugd. De Jeugdmonitor Drenthe brengt deze gegevens bijeen, ordent ze en geeft ze weer. Op de Jeugdmonitor Drenthe wordt de situatie van de jeugd gepresenteerd aan de hand van indicatoren. Deze bestrijken de thema's demografie, gezondheid en welzijn, veiligheid en criminaliteit, onderwijs en arbeid.

Het is de bedoeling dat de Basismonitor Drenthe uiteindelijk onderdeel uitmaakt van de Jeugdmonitor Drenthe.

Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid

Gemeente Meppel heeft voor de jaren 2006-2010 haar onderwijsachterstandenbeleid vastgesteld. De gemeente Meppel heeft hierbij het onderscheid gemaakt tussen de verantwoordelijkheid die schoolbesturen hierin hebben en de verantwoordelijkheid van de gemeente. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de bestrijding van onderwijsachterstanden van leerlingen. De gemeente richt haar aandacht op het bestrijden van onderwijsachterstanden in de voorschoolse periode en het inrichten van schakelklassen.

De activiteiten die in deze periode per schooljaar worden gesubsidieerd zijn:

- schakelklas;
- schoolnabijmaatschappelijk werk op de Woldstroom en de Beatrixschool
- deelname peuterspeelzaalwerk aan buurtnetwerken in Koedijklanden, Haveltermade, Centrum en Oosterboer;
- VVE Piramyde op 2 locaties van peuterspeelzaalwerk;
- Coördinatie van buurtnetwerken door Welzijn Meppel Westerveld (WMW) in Koedijklanden, Haveltermade, Centrum en Oosterboer;
- Ontwikkeling wijkopvoedpunten door WMW.

In bijlage 3 Opvang kunt u lezen hoe de samenwerking in de voor- en vroegschoolse periode tot stand gekomen is en wat de resultaten van het beleid zijn.

Uitvoering Leerplichtwet⁶

Met ingang van 1 augustus is de Leerplichtwet ingrijpend gewijzigd. De leerplicht is verlengd met de kwalificatieplicht. Vanaf nu moeten jongeren van 5 tot 18 jaar naar school. Om een zogenoemde startkwalificatie te halen.

Leerplicht en kwalificatieplicht

De leerplicht geldt tot en met het schooljaar waarin een jongere 16 wordt. Hierna begint de kwalificatieplicht. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag waarop een leerling een zogenoemde startkwalificatie heeft gehaald of de leerling 18 jaar is geworden. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo niveau 2, 3, of 4-diploma. De partiële leerplicht is vervallen.

De kwalificatieplicht verplicht dus alle jongeren een volledig programma van onderwijs te volgen totdat zij een startkwalificatie hebben behaald. Dit betekent niet dat een jongere altijd vijf dagen per week in de schoolbanken zit. Het is ook mogelijk om met combinaties van leren en werken aan de kwalificatieplicht te voldoen. Bijvoorbeeld de beroepsbegeleidende leerweg in het MBO.

Verlof en verzuim

De kwalificatieplicht is, zoals hierboven gemeld, geregeld in de Leerplichtwet. Regels voor verlof, vrijstellingen en verzuim zijn voor jongeren tussen de 5 en 18 jaar gelijk. Het maakt niet uit of een jongere leerplichtig of kwalificatieplichtig is. Dit betekent dat scholen verzuim van alle leer- en kwalificatieplichtige leerlingen moeten melden. Dit geldt dus ook voor de scholen voor mbo. In- en uitschrijvingen melden scholen aan de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woont. In de regio Zuid -West Drenthe hebben wij de afspraak gemaakt dat het VO verzuim melden bij Leerplicht. De ROC's melden bij het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC). Mocht bij de verzuimmelding van het ROC handhaving nodig zijn, dan zal Leerplicht betrokken worden.

Voortijdig Schoolverlaten

Om jongeren zoveel mogelijk kansen te bieden op de arbeidsmarkt, streeft de overheid ernaar alle jongeren een startkwalificatie in het onderwijs te laten behalen. Een startkwalificatie wordt behaald met het succesvol afronden van een opleiding op niveau 2 in het middelbaar beroepsonderwijs of met het behalen van een diploma in het HAVO of het VWO.

Jongeren tot 23 jaar, die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, worden voortijdige schoolverlaters genoemd. Zij worden door de school, de leerplichtambtenaar, het CWI, of ouders aangemeld bij het RMC Zuidwest Drenthe in Hoogeveen.

Een trajectbegeleider zal actie ondernemen om ervoor te zorgen dat de jongere een startkwalificatie kan behalen. Het RMC kan de jongere motiveren, begeleiden, informeren of kan hulp van derden inschakelen.

Brede School Ontwikkeling

De Gemeente Meppel zet in op Brede School Ontwikkeling. Dit vindt vooral plaats in de wijken Koedijklanden/Bergierslanden, Haveltermade, Nijeveen, Oosterboer en het Centrum. De ontwikkeling gebeurt in het kader van de ESF subsidie Dagarrangementen en

⁶ Bron: verslag leerplicht 2006-2007

Combinatiefuncties die loopt van 1 augustus 2006 tot en met december 2008. Een extern adviesbureau heeft de mogelijkheden en wensen van de betrokken scholen en partnerorganisaties onderzocht en bereidt momenteel samenwerkingsconvenanten voor m.b.t. de Brede School Nijeveen, Brede School Oosterboer en Brede School Centrum. Stichting Welzijn Meppel coördineert de Brede School Ontwikkeling in Koedijkslanden/Bergierslanden en Haveltermade.

De Brede School betreft vooral een inhoudelijke samenwerking tussen alle organisaties die werken met en voor kinderen van 0-12 jaar en hun ouders. In het Centrum richt de ontwikkeling zich vooral op naschoolse opvang, naschoolse activiteiten en de overdracht van de peuterspeelzaal en kinderopvang aan de basisschool. Nijeveen kiest tevens voor naschoolse activiteiten en daarnaast voor opvoedingsondersteuning en samenwerking tussen organisaties ten behoeve van kinderen en hun ouders. Oosterboer richt zich op..... en Haveltermade kiest vooral voor..... In Koedijkslanden gaat het om de doorgaande ontwikkelingslijn, de Verlengde School Dag en

In de wijk Koedijkslanden/Bergierslanden wordt in 2011 nieuwbouw gerealiseerd voor de Brede School. In Nijeveen worden mogelijkheden hiertoe onderzocht.

Toekomstig beleid

De gemeente zal haar huidig beleid blijven voortzetten en aanscherpen. Daarbij zullen veranderingen die veroorzaakt worden door wetswijzigingen in het beleid doorgevoerd moeten worden. De belangrijkste is Passend onderwijs. Ook andere ontwikkelingen die een antwoord vragen van het gemeentelijk beleid moeten gevolgd worden. Een voorbeeld hiervan zijn de ontwikkelingen in de regionale samenwerking in de leerplicht en het RMC. Daarnaast vragen de zaken die in de analyse naar voren zijn gekomen, een antwoord van het integraal jeugdbeleid in relatie tot het lokaal onderwijsbeleid.

Passend onderwijs

Passend Onderwijs staat voor de verantwoordelijkheid voor schoolbesturen om alle leerlingen, met en zonder beperkingen, een passend onderwijs(zorg)aanbod te bieden. De invoering van dit nieuwe beleid gaat een aantal jaren duren (tot 2011), maar zal toch al op korte termijn consequenties hebben voor veel gemeenten. Naar verwachting zal dit het huidige (zorg)aanbod drastisch veranderen. Het ene schoolbestuur in een gemeente kan ervoor kiezen om leerlingen veel vaker dan nu binnen het huidige reguliere scholenaanbod op te nemen (en dus de scholen hiertoe aan te passen). Het andere schoolbestuur kan veel meer inzetten op aparte onderwijsvoorzieningen voor speciaal onderwijs. Uiteraard zal er volop lokale en regionale afstemming gaan plaatsvinden tussen schoolbesturen, maar toch kan de invulling van Passend Onderwijs per bestuur uiteen gaan lopen. Deze ontwikkelingen hebben voor een gemeente grote consequenties op het vlak van onderwijshuisvesting (denk aan de veranderende leerlingenaantallen en benodigde aanpassingen van gebouwen), het leerlingenvervoer, de zorgstructuur en het jeugdbeleid.

Daarnaast wordt van de gemeenten verwacht dat zij zich in relatie met het onderwijsbeleid inzetten op het versterken van de lokale sociale infrastructuur. Dit houdt in dat de gemeente de samenwerking stimuleert van onderwijs, peuterspeelzalen, welzijn, veiligheid, jeugdzorg jeugdgezondheidsbeleid en andere terreinen binnen het jeugdbeleid.

Ontwikkelingen in de regionale samenwerking leerplicht en RMC

De leerplichtambtenaren van de gemeenten De Wolden, Hoogeveen, Meppel en Westerveld en het RMC werken nauw samen. Het RMC is al regionaal georganiseerd, maar ook de leerplichtfuncties van de vier gemeenten zitten in een steeds verdergaand proces van samenwerking. Met name voor de plattelandsgemeenten biedt de samenwerking een voordeel, omdat in deze gemeenten de leerplichttaken vaak naast andere taken gedaan moeten worden, waardoor de functie wel eens dreigt onder te sneeuwen. Bovendien zitten de 12+ leerlingen (meestal) buiten de woongemeente op school. Behalve regionaal overleg en afstemming is er ook uitwisseling in personeel. Zo zijn de medewerkers uit Hoogeveen, die verantwoordelijk zijn voor de leerplichtadministratie en de RMC-registratie, regelmatig te vinden in de andere gemeenten in de regio. Ook is er met RMC-gelden een medewerker aangetrokken die zich specifiek bezighoudt met 12+ leerlingen uit De Wolden en Westerveld.

De vier portefeuillehouders Onderwijs in Zuidwest Drenthe staan achter verdergaande samenwerking en zo mogelijk regionalisering van leerplicht en RMC. Ook vanuit het ministerie van OC&W wordt aangestuurd op samenwerking in de regio. Er is een projectleider aangesteld, die van de gemeenten de opdracht heeft gekregen deze vorm van samenwerking en regionalisering te formaliseren per 1 januari 2009.

Aanbevelingen

Onderwijs en zorg(netwerken)

- Het ontwikkelen van een antwoord op de ontwikkeling Passend Onderwijs vanuit de CJG-structuur. Dit kan in faciliterende zin. Zoals aanpassingen van gebouwen die nodig zijn om zoveel mogelijk kinderen met beperkingen ook fysiek toe te kunnen laten op de scholen. Maar bijvoorbeeld ook een coördinerende rol tussen verschillende schoolbesturen en verschillende gemeenten binnen de VO-regio;
- Onderzoeken en uitwerken van de mogelijkheden van maatschappelijk werk op het basis- en het voortgezet onderwijs. Verwerk hierbij ook de link met de bestaande netwerken en het toekomstige CJG;
- Aansluiten bij de bestaande in- en externe zorgnetwerken van de scholen (primair en voortgezet en middelbaar onderwijs) via het CJG. Vul aan waar hiaten vallen en schaf af waar dubbelingen ontstaan. Inzet hierbij moet zijn: vergroten van samenwerking scholen en ketenpartners, korte lijnen, kennis van elkaars mogelijkheden en elkaar hierop aanvullen;
- Onderzoeken van de financieringsmogelijkheden van jeugdgezondheidszorg voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar door de provincie Drenthe. Neem hierbij als voorbeeld provincie Gelderland;
- Zorgen voor eenduidige aanpak ten aanzien van voorkomen schooluitval en preventie;
- Opstellen van protocollen ten aanzien van verzuimbeleid en beleid voortijdig schoolverlaten door de convenanten die gesloten zijn met MBO en VMBO;
- Vindplaatsgericht (scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang) werken zodat de hulpverlening vroegtijdig ingezet kan worden;

Onderwijs en ontwikkeling integraal jeugdbeleid

- Zorgen voor een duidelijk ambtelijk aanspreekpunt/coördinatiepunt voor het integraal jeugdbeleid bij de gemeente;
- Het ontwikkelen van één visie voor integraal jeugdbeleid gericht op maatschappelijke ontwikkelingen voor de lange termijn met oog voor concrete acties, op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Benoem hier alle beleidsterreinen, dus ook lokaal onderwijsbeleid, op het gebied van jeugd;
- Creëren van een overlegstructuur waarbij alle partijen die met jeugd werken, samen worden gebracht vanuit de gedeelde verantwoordelijkheid voor de jeugd in gemeente Meppel. Deze overlegstructuur moet vanuit de gemeente gecoördineerd worden en binnen de gemeente gewaarborgd zijn. De overlegstructuur moet een bestuurlijk niveau hebben voor het nemen van beslissingen en een uitvoerniveau voor het uitwerken van de plannen. Voorkom hierbij bureaucratie;
- Het opstellen van een overzicht van instellingen die met en voor jeugd werken met de bijbehorende activiteiten;
- Ontwikkelen van een visie op de scheiding van de verantwoordelijkheden van scholen en de verantwoordelijkheden van de zorgaanbieders. Het coördineren van de inzet van deze organisaties op basis van deze scheiding, maar gericht op samenwerking, op inhoud en gedeelde verantwoordelijkheden;
- Beter gebruik maken van bestaande beleidsanalyses en interpreteer deze dan voor bijstelling en monitoring van beleid. Daarnaast nieuwe beleidsanalyses ontwikkelen voor monitoring;
- Het zorgen van aansluiting van het integraal jeugdbeleid bij een mogelijke toekomstige regionalisering van de leerplicht tussen de gemeente Meppel, Hogeveen, De Wolden en Westerveld;
- Het bieden van optimale onderwijskansen aan jongeren door: vroegsignalering, voorkomen van uitval, problematische gezinssituatie herkennen en deze gezinnen begeleiden;

Bijlage 5. Analyse gezondheid

Een goede gezondheid is belangrijk voor het welbevinden en voor het opgroeien van kinderen en jongeren.

Analyse

De Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen (Icare) heeft in 2006 369 baby's en 1220 peuters in zorg gehad. In 2007 zijn dit 362 baby's en 1198 peuters. In zorg betekent in dit geval cliënt bij het Consultatiebureau. Het gemiddelde bereik van de consultatiebureaus is in het eerste levensjaar van het kind 98% en daarna 95%. Dit komt overeen met het landelijke gemiddelde. Meppel heeft twee Consultatiebureaus: locatie Blankenstein en locatie Nijeveen.

De GGD heeft de taak om de gezondheid en het welbevinden van de jeugd te meten. Dit gebeurt op twee manieren. Via vragenlijsten die jeugdigen en hun ouders invullen voorafgaand aan het screenringonderzoek in groep 2 en 7 van het basisonderwijs en in klas 2 van het Voortgezet Onderwijs en via het vierjaarlijks gezondheidsonderzoek onder jeugd. De GGD kan nog niet veel gegevens op gemeenteniveau en op wijkniveau weergeven. Zodra het Elektronisch Kinddossier ingevoerd is kan dit wel. Jeugdigen vullen de vragenlijsten enigszins verschillend in. Dit komt omdat het vierjaarlijkse onderzoek anoniem is en de screenringonderzoeken in de scholen niet.

De schoolonderzoeken van de afgelopen twee jaar (2005/6 en 2006/7) in klas 2 van het Voortgezet Onderwijs laten in Meppel weinig verschillen zien tussen beide jaren. Het beeld van het schooljaar 2006/2007 laat zien dat het percentage kinderen in Meppel dat een probleemscore heeft hoger ligt dan het provinciale gemiddelde (Meppel 19%, Drenthe 16%). Kinderen in Meppel (13%) geven aan meer te roken dan kinderen in de rest van de provincie (10%). Hetzelfde geldt voor alcoholgebruik (Meppel 63%, Drenthe 60%). Van deze ondervraagde jongeren van ongeveer 14 jaar, drinkt 9% wekelijks (De Wolden 17%, Assen 4%), 47% maandelijks, 2% drinkt wel eens meer dan 20 glazen per week (De Wolden 6%, Assen 2%) en 44% geeft aan nooit te drinken. Volgens de GGD vertonen kinderen in Meppel iets meer ongezond gedrag dan in de rest van de provincie.

Voor de kadernota volksgezondheid 2008-2011 heeft de GGD de gezondheid in Drenthe per gemeente in kaart gebracht. Een werkgroep bestaande uit gemeenten en de GGD heeft op basis van het onderzoek geadviseerd over de speerpunten die gemeenten zouden moeten oppakken. Door de GGD is er apart advies uitgebracht inzake de gezondheid en leefgewoonten van de jeugd in Meppel. In haar advies geeft de GGD aan om te kiezen voor een gecombineerde aanpak gericht op ouders, school en de wijk waarin jongeren wonen, te stimuleren. Zo'n aanpak vergroot de effectiviteit van de interventies.

Specifiek wordt geadviseerd:

- Om met lokale en provinciale organisaties de problematiek rondom schoolverzuim, spijbelen en naschoolse opvang op elkaar af te stemmen. Preventie van en goede begeleiding bij schoolverzuim is belangrijk.
- Om binnen interventies het accent op risicogroepen, met name de 15/16 jarigen te leggen.
- Om voorlichting over alcohol in te bedden in de programma's sociale weerbaarheid en te combineren met activiteiten voor ouders.
- Om het aanbod van de organisaties in het preventieve jeugdbeleid nog beter op elkaar af te stemmen, waardoor een samenhangend geheel van aanbod, zorgstructuur en informatie voor jongeren en hun ouders ontstaat. Faciliteer organisaties om structureel te werken aan het verbeteren van sociale competenties bij kinderen en jongeren.
- Om voor een integrale aanpak van overgewicht te kiezen: initieer programma's zowel gericht op primaire als secundaire preventie. Neem het thema op in de nota volksgezondheid.
- Om ondersteuning voor jonge mantelzorgers in de nieuwe nota volksgezondheid op te nemen.

De speerpunten die van belang zijn voor de nota jeugdbeleid zijn overgewicht en middelengebruik jongeren.

De sportnota laat zien dat sportdeelname van Islamitische meisjes, vrouwen en ouderen laag is en achter blijft bij het landelijke gemiddelde. Spel en sportmogelijkheden voor kinderen vanaf 10 jaar is in de huidige wijken in onvoldoende mate aanwezig. Voor kinderen onder de 10 jaar heeft de gemeente veel aandacht besteedt aan veilige speelplekken, maar voor oudere kinderen en jongeren is er praktisch geen mogelijkheid voor uitdagend en bij de leeftijd passend spel en sportgedrag in de woonwijken.

Beleid

Huidig beleid

De gemeente kent geen specifiek Jeugdgezondheidsbeleid. Icare en de GGD voeren de wettelijke taken uit en daarnaast in het maatwerkpakket de taken die zij met de Drentse gemeenten overeenkomen. De gemeente heeft tot op heden nog geen duidelijke richtlijn voor dit maatwerkpakket vastgesteld.

Toekomstig beleid

Jeugd en gezondheid

Het uitwerken van het speerpunt overgewicht gebeurt door de kadernota volksgezondheid en de kadernota “meer doen met Sport in Meppel 2007-2010” met elkaar te koppelen. Voor het speerpunt middelengebruik jongeren zal vanuit de kadernota volksgezondheid aansluiting gezocht worden met deze nota.

De Jeugdgezondheidszorg zal integraal onderdeel gaan uitmaken van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Het is aan de gemeente als regievoerder om te onderzoeken of het CJG moet leiden tot een andere inzet van het maatwerkpakket.

Jeugd en sport

Tot 2007 heeft het sportbeleid zich vooral gericht op het faciliteren van sportverenigingen door accommodaties beschikbaar te stellen en subsidies te verlenen. In de periode 2007-2010 wil de gemeente het sportbeleid meer inzetten als middel om maatschappelijke doelen en ambities te realiseren. Vanuit het sportbeleid en de sportsector wordt samenhang en samenwerking gezocht met het welzijnsbeleid, ruimtelijke ordening, jeugdbeleid, ouderenbeleid, onderwijsbeleid, gezondheidsbeleid en andere beleidsterreinen. Met sport als middel wil de gemeente een bijdrage leveren aan het bevorderen van de sociale samenhang en integratie van specifieke groepen, het bevorderen van de gezonde leefstijl, het mede bepalen van een aantrekkelijk woon en leefklimaat en het bijdragen aan promotie en profilering van Meppel. Voor jeugd betekent dit concreet:

- het financieren van een sportkennismakingsprogramma voor leerlingen in de basisscholen;
- de inzet van een vakleerkracht sportles in de basisscholen (eenmaal per week voor de leerlingen)
- onderzoeken van mogelijkheden om het bewegingsonderwijs te koppelen aan naschoolse sportactiviteiten (door sportverenigingen) in de naschoolse opvang;
- de activiteit Club Extra voor kinderen met een motorische achterstand of lichamelijke beperking;
- ontwikkelen van projecten Buurt Onderwijs Sport.

Bijlage 6. Analyse Opvoed- en gezinsondersteuning, hulpverlening en zorg

Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor het opgroeien en opvoeden van hun kinderen. De gemeente heeft de plicht om in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Wet Jeugdzorg ouders daarin te ondersteunen.

De WMO stelt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het organiseren en bieden van “ *Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden*” (prestatieveld 2). Hierbij zijn 5 gemeentelijke functies omschreven: 1. informatie en advies, 2. vroegtijdig signaleren van problemen, 3. toeleiding van jeugdigen en of hun ouders naar hulp, 4. aanbieden van programma's voor licht pedagogische hulpverlening (LPH) en 5. coördinatie van zorg.

De WMO versterkt de Wet Jeugdzorg waarin is gesteld dat de gemeente verantwoordelijk is voor het algemene en preventieve jeugdbeleid. Het gemeentelijk beleid dient erop gericht te zijn dat ernstige opgroei- en opvoedproblemen zoveel mogelijk voorkomen worden en dat er zo min mogelijk beroep gedaan moet worden op de vormen van geïndiceerde jeugdzorg voor de zware vormen van hulp en zorg.

Vroegtijdige signalering van problemen en een tijdig beschikbaar en flexibel aanbod van hulpverlening en zorg zijn belangrijke randvoorwaarden voor het welbevinden van jeugd. Hulp en zorg is niet alleen nodig voor de jeugd zelf, maar ook voor de ouders als ondersteuning bij het opvoeden van hun kinderen.

Analyse

Jeugdgezondheidszorg

De Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen (Icare) heeft in 2006 369 baby's en 1220 peuters in zorg gehad. In 2007 zijn dit 362 baby's en 1198 peuters. In zorg betekent in dit geval cliënt bij het Consultatiebureau. Het gemiddelde bereik van de consultatiebureaus is in het eerste levensjaar van het kind 98% en daarna 95%. Dit komt overeen met het landelijke gemiddelde. Meppel heeft twee Consultatiebureaus: locatie Blankenstein en locatie Nijeveen.

In het kader van haar taak vroegsignalering houdt Icare risicoanalyses bij. De in Meppel meest geregistreerde risico's zijn: achterstand Nederlandse taal, aangeboren afwijkingen, één ouder gezin, minimum inkomen en opvoedingsproblemen. Icare signaleert dat naast het voorkomen van overgewicht de opvoedingsonzekerheid en opvoedingsstress de afgelopen jaren toeneemt. Ouders komen zelf vooral met vragen over lichamelijke ontwikkeling en gezondheid en met medische vragen.

Ook de peuterspeelzalen signaleren meer opvoedingsonzekerheid bij ouders. Daarnaast is er relatief gezien een grote groep ouders die niet erkennen dat er opgroei- en opvoedproblematiek speelt en die moeilijk te motiveren zijn tot het zoeken of aangaan van hulp.

De GGD voert de Jeugdgezondheidszorg 5-19 jaar uit. De GGD onderzoekt jeugdigen twee maal in de basisschool op 5 en 10 jarige leeftijd (groep 2 en 7). In het Voortgezet Onderwijs onderzoekt de GGD de 14 jarigen (klas 2). Voor kinderen uit het Speciaal Onderwijs is er een aparte regeling. Totdat de kinderen 8 jaar zijn worden ze tweejaarlijks onderzocht en daarna iedere 3 jaar. In dit onderzoek kijkt de GGD naar de ontwikkeling, het sociaal en psychisch functioneren van het kind. De GGD vraagt roept de ouders op om mee te komen bij het onderzoek. In deze onderzoeken stellen ouders vooral vragen over opvoeding, gedrag van kinderen of de lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

De GGD hanteert een aantal factoren waarmee risico's en problemen gescreend kunnen worden. Het percentage jeugdigen met een probleemscore in klas 2 van het Voortgezet Onderwijs ligt in Meppel hoger dan provinciaal (19% versus 16%).

Zowel Icare als de GGD kunnen geen gegevens leveren van kinderen en ouders verdeeld naar de wijken. Met de invoering van het Elektronisch Kinddossier is dit in de toekomst wel mogelijk.

Deelnemende organisaties in de buurtnetwerken zijn: Icare, GGD, peuterspeelzalen, Jeugd Maatschappelijk Werk, basisscholen, politie, jongerenwerker en kinderopvang.

Jeugdpreventieteam

Het signaleren, oppakken en oplossen van risicosignalen en problemen van jeugdigen van 12-19 jaar die school en onderwijsoverstijgend zijn gebeurt in het Jeugd Preventie Team. Doel van het Jeugd Preventie Team is het oplossen van de bovenschoolse problematiek. Aan het JPT nemen deel: alle VO Scholen (m.u.v. Greidanus), het Praktijkonderwijs, alle jeugdinstanties en de leerplichtambtenaar.

	2004/5	2005/6	2006/7		2004/5	2005/6	2006/7
Totaal meldingen	43	56	33	Problematiek			
Jongens/meisjes/gezin	27/16	27/28/1	13/18/2	Schoolverzuim	10	10	3
VMBO	19	21	11	Gezinsproblemen	13	18	11
Havo	6	7	11	gedragsproblemen	12	9	12
MBO	6	8	4	Middelengebruik	4	5	6
Praktijkonderwijs	5	6	2	Preventieve zorgmelding	4	3	
Andere partner	4	7		Motivatatieproblemen	3	2	
Cluster 4 ZMOK	3	4	2	Dreigend voortijdig school verlaten	2	3	
VAVO		1		Verkeerde opleiding	2		
VWO		1		mishandeling	2		
gezin		1	2	Suïcidaal gedrag/depressief	1		1
basisonderwijs			1	Crimineel gedrag		4	
				zwangerschap		1	
Actie door leden preventieteam				Resultaat van actie			
Hulpverlening	17	2	10	Hulpverlening opgestart	9	20	14
Door school	9	14	7	Begeleiding loopt door in volgend schooljaar	9	1	
Jeugdagant	9	2	1	Gaat goed op school	11	10	7
RMC	7	7		Cluster 4 plaatsing	3	3	3
Leerplichtambtenaar	7	5	2	Geen positief resultaat	5	13	1
Gezamenlijke actie	6	15	10	Andere school	2	4	1
Geen actie	1	2	3	Proces verbaal/HALT	1	2	2
				Justitieel traject	3	1	
				Voortijdig Schoolverlater		2	1
				Waarschuwing LPA			1
				Onbekend			4

Uit de monitoring blijkt dat schoolverzuim, gezinsproblemen, gedragsproblematiek en middelengebruik vooral voorkomen. De hulpverlening heeft een belangrijke rol bij het oppakken van de signalen en bij het opleveren van de resultaten. Daarnaast ondernemen de scholen zelf ook veel acties. De meeste meldingen gebeuren door het VMBO gevolgd door Havo en MBO. In het laatste schooljaar is de inbreng van leerlingen in het JPT door de scholen behoorlijk gedaald. De redenen hiervoor zijn onbekend. De instroom onder meisjes ten opzichte van jongens neemt de laatste twee schooljaren toe. In 2006/2007 is de instroom van meisjes beduidend hoger dan de instroom van jongens.

Jeugd Maatschappelijk Werk

Sinds 2005 voert het Algemeen Maatschappelijk Werk ook het Jeugd Maatschappelijk Werk uit. Het Jeugd Maatschappelijk Werk levert hulp en diensten voor jeugdigen zelf en voor gezinnen. Het Jeugd Maatschappelijk Werk is een basisvoorziening in de gemeente en voorziet onder andere in de ondersteuning van jongeren bij het opgroeien en van ouders bij het opvoeden (prestatieveld 2 WMO).

Een groot aantal problemen van jongeren houden verband met het gezin en de opvoeding. Het Jeugd Maatschappelijk Werk probeert het gehele gezin te betrekken bij de hulpverlening. Zeker 35% van de problematiek onder jongeren heeft te maken met de echtscheiding van de ouders en het moeten samenleven in nieuwe samengestelde gezinnen met nieuwe gezinsleden en veranderde gezagsverhoudingen. De overige problematiek betreft vooral:

problemen met de eigen identiteit, psycho sociale problemen, verwerking van verlies, opvoedproblemen (of problemen met de opvoeding van ouders) en schulden.

De trend is dat de schuldenproblematiek onder jongeren toeneemt en groot is. Dit is een landelijke trend die ook in Meppel terug te zien is. Oorzaken zijn: jongeren bagatelliseren de schulden, de voorlichting is ontoereikend en heeft te weinig effect, jongeren willen zich conformeren aan de groep, jongeren schamen zich teveel om er over te praten. De gevolgen zijn dat de schulden toenemen, jongeren voortijdig de school verlaten om werk te zoeken om de schulden af te lossen, depressieve klachten en zo voort: een voedingsbodem voor nog grotere schulden op latere leeftijd.

Er is een lange wachtlijst voor het Jeugd Maatschappelijk Werk. Gemiddeld staan er 17 jongeren op de wachtlijst met een wachttijd van 3 tot 5 maanden. Er is te weinig fte beschikbaar waardoor de medewerkers een te volle caseload hebben en de wachtlijst te hoog oploopt. Jeugd Maatschappelijk Werk verzorgt de intake met alle jongeren en ouders wel binnen 3 weken om te voorkomen dat jongeren die naar een andere organisatie verwezen moeten worden, te lang op hulp moeten wachten. Het Jeugd Maatschappelijk Werk zou graag in alle zorgteams in de basisscholen vertegenwoordigd zijn en veel betere contacten met de huisartsen willen hebben. Dit kan momenteel niet gerealiseerd worden door de te volle caseload. Bovendien bestaat het gevaar dat de instroom in het Jeugd Maatschappelijk Werk dan gaat toenemen waardoor de wachtlijsten verder zullen oplopen.

De instroom, doorstroom en uitstroomcijfers zijn als volgt:

	2005	2006	2007
Aantal klanten per 31-12 voorgaande jaar	-	20	44
Nieuwe klanten	70	94	109
Aantal afgesloten trajecten	50	70	81
Totaal aantal klanten	70	114	153

Bij ongeveer 10% van de jongeren die binnenkomt is er sprake van een crisissituatie. Het aantal crisissituaties is niet bekend omdat deze niet op leeftijd geregistreerd worden. Ook de verwijzingen naar Bureau Jeugdzorg en het AMK worden niet op leeftijd geregistreerd. Dit is echter wel belangrijke beleidsinformatie voor het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het Jeugd Maatschappelijk Werk participeert in de buurtnetwerken het JOT en voert het School Maatschappelijk Werk uit in twee basisscholen namelijk De Woldstroom en de Koningin Beatrixschool. In 2007 heeft het WMW in De Woldstroom 25 kindercontacten gehad en 17 oudercontacten gehad. In de Koningin Beatrixschool 15 kindercontacten en 9 oudercontacten. Dit is niet gelijk aan het aantal kinderen of ouders in begeleiding. Een kind of ouder kan meerdere contacten gehad hebben. In OBS De Woldstroom heeft de School Maatschappelijk Werker wekelijks contact met de interne begeleider. De evaluatie School Maatschappelijk Werk levert geen gegevens over de contacten met de interne begeleider van de Koningin Beatrixschool.

Zowel de besturen van het openbaar en christelijk basisonderwijs als het Samenwerkingsverband VO/VSO dringen aan op het invoeren van School Maatschappelijk Werk. Ook vanuit het Jeugd Maatschappelijk Werk wordt gevraagd naar de mogelijkheid om het Jeugd Maatschappelijk Werk met School Maatschappelijk Werk te kunnen combineren.

Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg komt in beeld bij ernstige opgroei- en opvoedproblemen. BJZ verzorgt de indicatiestelling voor jeugdzorg, jeugd GGZ, justitiële jeugdinrichtingen en in de nabije toekomst ook voor de Licht Verstandelijk Gehandicapten Zorg voor jeugdigen. Daarnaast voert BJZ de Jeugdreclassering en Jeugdbescherming (voogdij) uit. Hiertoe spreekt de rechtbank een Onder Toezicht Stelling (OTS) of een Voorlopige Onder Toezicht Stelling (VOTS) uit. Het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK) kan ingeschakeld worden bij vermoedens van kindermishandeling.

Instroomcijfers BJZ vanuit Meppel en omgeving

Instroom	2005	2006	2007
Jongens	47	58	79
Meisjes	45	25	46
Totaal	92	83	125
Aanspraken op geïndiceerde jeugdzorg*			
Provinciale jeugdzorg	86	59	71
Jeugd GGZ	38	108	108
Justitiële Jeugdinrichting	0	2	0
Instroom OTS/VOTS*			
OTS	12	9	13
VOTS	1	0	0
Meldingen bij AMK**	75	110	130

* cijfers gebaseerd op herkomst jeugdige uit Gemeente Meppel

** cijfers AMK gebaseerd op herkomst jeugdige Regio Zuidwest Drenthe

In 2005 stromen bijna evenveel meisjes als jongens in. In 2006 en 2007 stromen er veel meer jongens dan meisjes in. Opvallend is dat de instroom in 2006 ten opzichte van 2005 gedaald is, maar in 2007 behoorlijk toegenomen is. Een belangrijke oorzaak hiervoor is dat de Toegang in Meppel (vestiging BJZ) als gevolgen van de wijzigingen in de wet in 2006 gesloten is. Mensen uit Meppel moeten sindsdien naar Hoogeveen. Sinds de vestiging van BJZ in Hoogeveen gesloten is en BJZ geen ambulante hulpverlening meer mag uitvoeren, is het gebruik van het Jeugd Maatschappelijk Werk toegenomen.

De aanspraken op de provinciale jeugdzorg zijn in 2006 en 2007 lager dan in 2005, terwijl de aanspraken op de jeugd GGZ in 2006 en 2007 enorm zijn toegenomen. Daarnaast zullen er nog veel meer aanspraken op de Jeugd GGZ gedaan zijn door huisartsen. Huisartsen zijn de enige professionals die naast BJZ kunnen indiceren voor Jeugd GGZ.

Het aantal meldingen over jeugd in Meppel bij het AMK is de afgelopen 2 jaar toegenomen waarbij er tussen 2005 en 2006 een groot verschil te zien is. De aanspraken van jeugdigen uit Meppel op een verblijf in een justitiële jeugdinrichting zijn nihil.

Beleid

De gemeente heeft geen specifiek beleidskader ten aanzien van opgroei- en opvoedondersteuning, hulpverlening en zorg. De onderdelen die in deze analyse genoemd zijn worden ofwel vanuit aparte sectorale beleidsterreinen geïnitieerd of wel vanuit voorstellen van organisaties gehonoreerd. Dit laatste geldt vooral voor de inzet van Icare, GGD, Jeugd Maatschappelijk Werk. De zorgnetwerken zijn tot nu toe uit het Onderwijsachterstandenbeleid gefinancierd.

Huidig beleid

Wij hebben de afgelopen 4 jaar vooral ingezet op onderstaande beleidsinitiatieven.

- Opvoedingsondersteuning: Opstapje en Opstap.
- Omdat Bureau Jeugdzorg door de wijzigingen in de Wet Jeugdzorg (2005) niet langer een taak heeft in de ambulante hulpverlening aan jeugdigen, heeft Meppel deze functie per 2005 belegd bij het Jeugd Maatschappelijk Werk als onderdeel van het Algemeen Maatschappelijk Werk. Meppel heeft voor de jaren 2005, 2006 en 2007 0,38 fte ingezet. Dit is volgens het Jeugd Maatschappelijk Werk onvoldoende. Er is 2,22fte nodig in 2008 om de ambulante jeugdhulpverlening d.m.v. het Jeugd Maatschappelijk Werk op te vangen en uit te voeren.
- Meppel heeft ingezet op School Maatschappelijk Werk in 2 basisscholen: OBS De Woldstroom en de Koningin Beatrixschool in de wijk Haveltermade.
- Inmiddels zijn er 4. De buurtnetwerken worden gecoördineerd door het Jeugd Maatschappelijk Werk.
- De gemeente coördineert het Jeugd Preventie Team. Dit gebeurt vanuit de functie leerplichtambtenaar.
- De gemeenten Meppel en Westerveld hebben gezamenlijk met een aantal instellingen een OGGZ netwerk en OGGZ meldpunt ingesteld. Het OGGZ netwerk is verantwoordelijk voor het bieden van zorg aan mensen die zelf niet in staat zijn om

hulp in te schakelen terwijl ze dat wel nodig hebben. Het gaat om mensen die zichzelf verwaarlozen of overlast veroorzaken in hun woonomgeving. Psychische aandoeningen, verslaving, vereenzaming, werkloosheid of financiële problemen kunnen de oorzaken van de problematiek zijn. Voor inwoners en professionals is een telefonisch meldpunt opgericht waar zij zorgen over deze mensen kunnen melden. Het OGGZ netwerk verwerkt de meldingen en zet indien nodig of gewenst hulp in gang. Het OGGZ netwerk is vooral bedoeld voor volwassenen maar is voor het jeugdbeleid van belang daar waar deze volwassenen kinderen hebben die door de problemen van de ouders in het opgroeien belemmerd of bedreigd worden.

- Een onderzoek naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een Centrum voor Jeugd en Gezin als middel om de gemeentelijke taken voortkomend uit de WMO en WCPV uit te voeren. De uitkomsten zijn positief gebleken. Daarom heeft de gemeente vervolgens een Kadernotitie met Aanbevelingen voor de ontwikkeling van het CJG opgesteld en een samenwerkingsconvenant CJG afgesloten met Icare, GGD, Bureau Jeugdzorg en WMW (Jeugd Maatschappelijk Werk).

Toekomstig beleid

In de periode 2007-2010 zet de gemeente vooral in op:

- Centra voor Jeugd en Gezin (CJG).
- Opvoedpunten als integraal onderdeel van het CJG.
- Opvoedingsondersteuning vanuit het CJG inclusief de Wijkopvoedpunten
- Regie op de 5 gemeentelijke functies: informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp en zorg, licht pedagogische hulpverlening, coördinatie van zorg.
- Toezien op de invoering van het Elektronisch Kind Dossier (EKD) door de Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar.
- Voorbereiding van en invoeren van de Drentse Verwijsindex Risicojeugd (DVI). Via de Drentse Verwijsindex Risicojeugd wordt de Gemeente Meppel ook aangesloten op de landelijke Verwijsindex Risicojeugd. Uiterlijk eind december 2008 wil Meppel aangesloten zijn op de DVI.
- In overleg treden met de schoolbesturen van het basisonderwijs en het Samenwerkingsverband VO/VSO over een eventuele inzet School Maatschappelijk Werk en de (gezamenlijke) financiering daarvan.
- Aansluiting Jeugdbeleid/Jeugdzorg in samenwerking met de provincie.

Digitaal jongerenloket

Om uitvoering te geven aan de Wet op de Jeugdzorg en de WMO wordt op dit moment gewerkt aan de ontwikkeling van een digitaal jongerenloket.

Op deze website moet alle informatie komen over zaken waarmee jongeren in aanraking kunnen komen, in de breedste zin van het woord, tot en met de instelling die een jongere verder kan helpen bij het oppakken van een bepaald probleem. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan:

- school en studie
- mijn wereld
- mijn buurt
- seks en relaties
- (on)gezond
- discriminatie

De bedoeling is om met een kleine groep instellingen, in ieder geval met een jongerenwerker, die met jeugd werken, de opzet en de onderwerpen te bespreken om vervolgens met een leverancier dit te bespreken voor uitwerking. Bij de uitwerking wordt nadrukkelijk gekeken hoe jongeren bij de totstandkoming van het digitaal jongerenloket betrokken kunnen worden op een manier die het beste bij de verschillende groepen jongeren past.

Bij de ontwikkeling van de website wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om interactief met jongeren in gesprek te komen.

Uitvoering van beleid

Het beleid wordt uitgevoerd door:

- Stichting Icare: Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen: basistakenpakket en maatwerkpakket

- GGD: Jeugdgezondheidszorg 5-10 jarigen: Basistakenpakket, Uniform Maatwerkpakket (alle Drentse gemeenten), Flexibel Maatwerkpakket Gemeente Meppel
- WMW: coördinatie buurtnetwerken jeugdhulpverlening, School Maatschappelijk Werk in 2 basisscholen, Jeugdmaatschappelijk Werk, Algemeen Maatschappelijk Werk, Schuldhulpverlening
- Samenwerkende organisaties in Zorgnetwerken:
 - buurtnetwerken: peuterspeelzalen, basisscholen, Icare, GGD, jeugdagente, WMW
 - Jeugd Preventie Team: VO Scholen, politie, leerplichtambtenaar, GGD, jongerenwerk
 - OGGZ: AMW Zuidwest Drenthe, GGD Drenthe, GGZ Drenthe, Regiopolitie Assen, RIBW Drenthe, Verslavingszorg Noord Nederland, Woningcorporaties zoals Woonconcept en Actium en de gemeenten Westerveld en Meppel.
- Bureau Jeugdzorg: deelname in en aansluiting op CJG, deelname netwerken

Het geïndiceerde zorgaanbod wordt uitgevoerd door Instellingen voor Jeugdzorg, Jeugd GGZ, Jeugd LVG zorg (Licht Verstandelijk Gehandicapten) en Justitiële Jeugdinrichtingen. De gezinsvoogdij en het uitvoeren van de Jeugdreclassering zijn taken van Bureau Jeugdzorg, evenals het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling.

Bijlage 7. Vrije tijd, welzijn, sport en cultuur

Vrije tijdbesteding is een belangrijk onderwerp voor jeugdigen. Kinderen en jongeren dienen in de vrije tijd voldoende mogelijkheden te hebben om te spelen. En om op een andere manier dan in school hun talenten te ontdekken. De jeugd heeft mogelijkheden nodig om te spelen, te bewegen en te sporten, rond te hangen en uit te gaan om andere jeugd te kunnen ontmoeten. Ook zijn muzikale, kunstzinnige en culturele ontwikkeling en beoefening belangrijk als vormen van vrijetijdsbesteding en voor de persoonlijke ontwikkeling.

Analyse

Meppel kent meerdere commerciële mogelijkheden voor jongeren om uit te gaan of aan cultuurbeoefening te doen. De gemeente zet vooral in op het beschikbaar stellen en onderhouden van speelplekken, Verlengde School Dag activiteiten in de Brede School en in Jongerenwerk en het Buurtsportwerk voor jongeren. Er is tevens een Jeugdsoos in Nijeveen, de Fuik, en een jeugdsoos in Haveltermade, No Booz. Ook subsidieert de gemeente sportverenigingen met betrekking tot jeugdigen. Op al deze terreinen kunnen kinderen en jongeren elkaar ontmoeten, deelnemen aan een leuke en zinvolle vrijetijdsbesteding en een sociaal netwerk opbouwen.

Sport en speelruimte

Er zijn 65 sportverenigingen actief. Er zijn verder geen statistische onderzoeksgegevens beschikbaar over sportdeelname van jeugd in gemeente Meppel. Wel hebben we de beschikking over enkele algemene gegevens.

Landelijk onderzoek laat zien dat bij de groep 12 + een grote sportuitval plaats vindt. Het lidmaatschap van jeugdigen bij sportverenigingen daalt. Jongeren hebben meer behoefte aan bewegen in ongeorganiseerd verband, aan moderne en trendy bewegingsvormen en aan afwisseling in bewegingsvormen. Jongeren met een gering besteedbaar inkomen, laag opleidingsniveau en allochtone meiden bewegen het minst. Deze tendens wordt door de jongerenwerkers voor Meppel bevestigd. Een groot knelpunt is het gebrek van de inzet van vakleerkrachten voor sport en bewegen in het onderwijs.

Kunst en cultuur

Het aanbod kunst en cultuur voor jongeren bestaat vooral uit muziekverenigingen, het aanbod van Scala en activiteiten in het onderwijs. Zoals Kunstmenu in het basisonderwijs, het Cultuurtraject in de onderbouw van het voortgezet onderwijs en de CKV-dagen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Daarnaast biedt Scala oefenruimte aan bandjes van jongeren.

Jeugd- en jongerenwerk en buurtsportwerk voor jongeren

Het ambulant en het incidenteel accommodatiegebonden jeugd- en jongerenwerk voorziet in Meppel in activiteiten die zij samen met jeugdigen organiseren. Het jongerenwerk bezoekt de jongeren om contact te leggen, vertrouwen te kweken en jongeren te ondersteunen. Uit de analyse voor de Kadernota Veiligheid blijkt dat er 10 plekken in Meppel zijn waar jongeren rondhangen. De oorzaak voor het rondhangen is verveling.

Op 3 plekken heeft het Jongerenwerk in samenwerking met de politie contact gelegd met groepen jongeren. Samen met de jongeren en de buurtsportwerker organiseert het jongerenwerk activiteiten voor deze jongeren. Ook zijn er contracten afgesloten tussen de jongeren, het jongerenwerk en de politie dat onder andere geleid heeft tot afspraken over waar de jeugd in de wijk wel mag rondhangen. Het gaat hierbij om Koedijkslanden, Nijeveen en Oosterboer.

Het jongerenwerk signaleert een grote behoefte bij jongeren aan activiteiten zoals skaten, voetballen, freestyle sporten en het elkaar op straat mogen ontmoeten om elkaar te kunnen spreken en met elkaar te kunnen hangen.

Als vervolg op de Tieneropvang van de laatste 8 jaar is het jongerenwerk aanwezig in de school voor voortgezet onderwijs Stad en Esch. Het Jongerenwerk voert hier de Schoolrand

uit en biedt een huiskamer met activiteiten, maar wordt in de uitvoering belemmerd door organisatorische knelpunten van Stad en Esch. Het Jongerenwerk in Meppel pleit voor het invoeren van jongerenwerk in alle scholen voor Voortgezet Onderwijs. Dit omdat de scholen en het Jongerenwerk signaleren dat er steeds meer jongeren met steeds zwaardere problemen zijn op school. De scholen ondervinden hier last van, het belemmert de jongeren in de schoolcarrière en dit zorgt voor meer beroep op hulpverlening. Het Jongerenwerk ziet voor zichzelf een preventieve rol weggelegd in het jongerenwerk in school. Elders in het land zijn al veel positieve ervaringen zichtbaar in vergelijkbare constructies van jongerenwerk en opvang in de school.

Beleid

Huidig beleid

De gemeente heeft geen integrale visie of beleid ontworpen en vastgesteld over jeugd en vrije tijd. Dit onderdeel komt voor een deel terug in het sportbeleid en speelruimtebeleid. Meppel kent geen specifiek beleid ten aanzien van het jeugd- jongerenwerk in de gemeente.

Subsidiering vrijwilligersorganisaties

De gemeente subsidieert wijk-, buurt- en dorpsverenigingen en speeltuinverenigingen. Deze organiseren allen in meer of mindere mate activiteiten voor kinderen.

Kunst en cultuurbeoefening

Om de doorgaande lijn in cultuureducatie 4 tot 18 jarigen te realiseren, zijn middelen beschikbaar gesteld voor het invoeren van:

- Kunstmenu op het basisonderwijs
- Cultuurtraject in de onderbouw van het voortgezet onderwijs
- CKV-dagen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs

Middelen hiervoor zijn tot en met 2009 beschikbaar gesteld.

Sport en speelruimte⁷

Binnen het huidige sportbeleid van de gemeente Meppel in de afgelopen jaren heeft het accent heel erg gelegen op facilitering van sportverenigingen. Dit gebeurt voornamelijk door te zorgen voor de beschikbaarheid van accommodaties en door het aanbieden van subsidiemogelijkheden. Zo worden sportverenigingen die een trainingsaanbod hebben voor de jeugd van 4 t/m 17 jaar gesubsidieerd via Jeugdsportsubsidie.

Ook kent Meppel het Sportkennismakingsprogramma voor de leerlingen van de basisscholen. Deze activiteiten worden vanaf 1986 in samenwerking met de sportverenigingen, commerciële sportaanbieders en het onderwijs aangeboden. Jaarlijks doen ongeveer 500 leerlingen mee aan de diverse sportcursussen. Met ingang van het schooljaar 2007/2008 wordt ook het sportaanbod voor kinderen met een beperking opgenomen in het schoolsport kennismakingsprogramma. In het kader van de breedtesportimpuls wordt ingezet op het ondersteunen van sportverenigingen, het versterken van samenwerkingsverbanden tussen de sportverenigingen en andere al dan niet sportgerelateerde instellingen, het stimuleren van specifieke doelgroepen om aan sport deel te nemen en op de ontwikkeling van een goed buurtsportwerk.

Één van de knelpunten genoemd in de kadernota is dat de bewegingslessen in het primair onderwijs voor slechts 50 % worden ingevuld door vakleerkrachten. Het (basis)onderwijs bereikt in beginsel alle jongeren en het bewegingsonderwijs is voor veel kinderen een eerste kennismaking met sport. Een vakleerkracht signaleert als eerste een achterstand in de motorische ontwikkeling en kan behalve signaleren ook doorverwijzen naar specifieke projecten (o.a. Club Extra). In het kader van sportstimulering waarbij we bewegingsarmoede willen tegengaan, zou het prachtig zijn om de inzet van goed opgeleide vakleerkrachten uit te kunnen breiden naar structureel twee keer per week per groep waardoor een goede kwaliteitsimpuls ontstaat. Een dergelijke uitbreiding is een kostbare operatie en op dit moment zijn er geen middelen beschikbaar om meer inzet van vakdocenten te kunnen realiseren.

⁷ Bron: kadernota Mee® doen met Sport in Meppel 2007-2010

Daarnaast wordt er op dit moment ingezet op Buurtsportwerk; Binnen de breedtesportimpuls hebben we voor 20 uur per week de beschikking over een buurtsportwerker, gestationeerd bij de stichting Welzijn, die in nauwe samenwerking met het jongerenwerk sportplannen ontwikkelt en uitvoert met en voor de jongeren in de wijken.

Jeugd en jongerenwerk

De gemeente kent geen specifiek beleid ten aanzien van jeugd- en jongerenwerk. Dat betekent niet dat het niet plaatsvindt. Het Jeugd en Jongerenwerk van de Stichting Welzijn Meppel Westerveld werkt vanuit een door henzelf opgestelde visie en kader voor het jongerenwerk. De gemeente subsidieert het jongerenwerk via de Budgetgestuurde Contractfinanciering aan de Stichting Welzijn Meppel Westerveld.

Algemene doelen jongerenwerk in Meppel:

- de persoonlijke ontwikkeling van jongeren te bevorderen.
- de maatschappelijke integratie van jongeren te bevorderen.
- Jongeren inzicht geven en verantwoordelijk maken voor hun eigen situatie.
- jongeren beter laten participeren in de samenleving.
- stimuleren dat jongeren op hun 18^e een startkwalificatie hebben.

Om dit te bereiken zijn de volgende kenmerken van het jongerenwerk belangrijk:

- de leefwereld en de sociale omgeving van jongeren staat centraal
- het jongerenwerk richt zich op de vrije tijd van jongeren in de wijk of dorp (3e socialisatiemilieu)
- het jongerenwerk is de stimulerende(verbindende) schakel tussen de leefwereld van jongeren aan de ene kant en allerlei maatschappelijke organisaties aan de andere kant.

Jeugd en Jongerenwerk in Meppel bedient de volgende doelgroepen:

- 0 t/m 6 jaar: Opvoedingsondersteuning, Buurtnetwerk.
- 6 t/m 12 jaar: Buurtnetwerk, Bredeschool, Kinderwerk, ondersteuning vrijwilligers.
- 12 t/m 15 jaar: Jongerenwerk (nog makkelijker te vormen, aangaan van trajecten).
- 15 t/m 18 jaar: jongerenwerk(nadruk op contactlegging en contact houden).
- 18 t/m 23 jaar: jongerenwerk (Contact houden en doorverwijzen hulpverlening)

Door deze aanpak is de participatie van jongeren groot omdat er direct contact is met de jongeren.

De huidige situatie in Meppel richt zich op contactlegging, relatieopbouw, hulpverlening, het activeren van jongeren en op het versterken van jeugdparticipatie. Het de bedoeling om jongeren te betrekken bij allerlei maatschappelijke zaken en te activeren tot meer betrokkenheid voor hun leefomgeving.

Toekomstig beleid

Kunst en cultuurbeoefening

Op dit moment wordt er een discussiestuk gemaakt voor de raad. De intentie is er om van cultuureducatie een speerpunt te maken, evenals het betrekken van jongeren bij kunst en cultuur. Jong geleerd oud gedaan is hier ook van toepassing.

In het plan van aanpak zijn er voorlopige doelstellingen aangegeven. In het interactieve traject tot nu toe lijkt dit ook de lijn te worden. M.b.t. jeugdbeleid zijn dit de volgende:

- Het versterken en vergroten van cultuurparticipatie en cultuureducatie.
- Het cultuurbeleid laten aansluiten bij de jeugd.
- Kunst dichterbij de mensen te laten komen.
- De integraliteit tussen de andere gemeentelijke beleidsterreinen en cultuur verbeteren.

Planning hiervan is dat er in december de nota door de raad moet worden vastgesteld. Voor deze zomer ligt er een eerste richtinggevend stuk en kaderstelling dat wordt besproken met

het gemeentebestuur. Meerdere varianten voor een strategische visie behoort tot de mogelijkheden.

Sport en speelruimte

De komende jaren wordt via de kadernota Mee® doen met Sport in Meppel 2007-2010 ingezet op de volgende maatschappelijke doelen en ambities waar de gemeente Meppel met de sport een bijdrage aan willen leveren:

- Bevorderen van de sociale samenhang en de integratie van specifieke groepen
- Bevorderen van een gezonde leefstijl (bij jeugd vooral het tegengaan van overgewicht)
- Mede bepalen van een aantrekkelijke woon en (be)leefklimaat
- Leveren van een bijdrage aan promotie en profilering van Meppel

Wat betreft de jeugd wil Meppel dit bereiken door in te zetten op volgende zeven speerpunten:

1. Professionaliseren van Buurtsportwerk waardoor meer aandacht ontstaat voor jongeren met een ongezonde leefstijl en die overlast veroorzaken
2. versterking sportieve driehoek (buurt, onderwijs en sportverenigingen)
3. inrichting openbare ruimte aantrekkelijker maken voor groep 12+
4. hierbij ook de schoolpleinen meenemen in de gedachten- en planvorming
5. verenigingen ondersteunen bij het behoud van jeugdleden
6. specifieke sportstimuleringsprojecten t.b.v. allochtone meiden
7. voorlichting over mogelijkheden jeugdsportfonds

Deze speerpunten worden uitgewerkt via een uitwerkingsnotitie die op dit moment wordt opgesteld.

Jeugd en jongerenwerk

Het jeugd en jongerenwerk van Stichting Welzijn Meppel Westerveld wil zich meer gaan inzetten op het jongerenwerk volgens het Concept Schoolhuis binnen de scholen voor voortgezet onderwijs. Voor het uitwerken van het concept Schoolhuis wil Stichting Welzijn Meppel Westerveld een projectgroep opzetten waarin scholen en de gemeente zitting in hebben.

Op het moment dat Stichting Welzijn Meppel Westerveld signalen krijgt om meer accommodatiegebonden jongerenwerk in te zetten, passen zij hier hun activiteiten op aan.

Youth in Action

De gemeente wil in het ontwikkelen van activiteiten voor, door en met jongeren meer gebruik maken van de mogelijkheden van Youth in Action.

Youth in Action geeft subsidie en ondersteuning aan Europese projecten voor jongeren. Zowel jongeren als organisaties, jongerenwerkers en jongerenbeleidsmakers kunnen bij Youth in Action subsidie aanvragen voor internationale buitenschoolse projecten voor jongeren van 13 tot 30 jaar. Het programma is wel gebaseerd op cofinanciering, dus ook de aanvrager moet middelen inzetten ter realisatie van projecten. Het doel van het programma is de actieve betrokkenheid van jongeren bij de maatschappij en bij Europa te vergroten. Jongeren leren open te staan voor andere culturen en vergroten hun persoonlijke vaardigheden.

Het programma heeft de volgende prioriteiten:

- Europees burgerschap
- jongerenparticipatie
- culturele diversiteit
- betrokkenheid van jongeren in een achterstandspositie

Activiteiten die met het programma gesubsidieerd kunnen worden, zijn:

- jongerenuitwisselingen
- jongereninitiatieven
- jongerenprojecten over democratie
- Europees vrijwilligerswerk voor jongeren (EVS)
- trainingen en netwerkprojecten
- bijeenkomsten van jongeren en jeugdbeleidsmakers

Aanbevelingen

Sport

- het integraal uitwerken van de genoemde speerpunten in overleg met verwante beleidsterreinen, gebaseerd op de gedeelde verantwoordelijkheden van de betreffende beleidsterrein.
- Het uitwerken van het speerpunt overgewicht van de kadernota volksgezondheidsbeleid 2008-2011 te koppelen aan de uitwerkingsnotitie van de kadernota “meer doen met Sport in Meppel 2007-2010”.

Jeugd en jongerenwerk

- Onderzoeken van de mogelijkheden van het inzetten van Youth in Action als subsidie-instrument bij het ontwikkelen van activiteiten voor, door en met jongeren
- Uitwerken van het concept Schoolhuis in samenwerking met WMW en scholen

Jeugdparticipatie

- Maak jezelf zichtbaar voor de jongeren
- Geef de jongeren de kans van zich te laten horen, zet ze op de kaart, zorg dat ze in beeld zijn
- Wanneer je contact wil met jongeren, ga dan naar ze toe in plaats van ze naar het stadhuis te laten komen. Leer hun omgeving kennen. Dit geldt zowel voor de bestuurders als voor ambtenaren
- Maak het beleid niet alleen voor jongeren, maar ook met jongeren
- Gebruik maken van de professionals die dagelijks met jongeren werken bij het opzetten van jongerenparticipatie

Bijlage 8. Jeugd en Veiligheid

Analyse

Deze analyse gaat in op overlast door jongeren en licht crimineel gedrag van jongeren. De cijfers zijn onder andere afkomstig uit de analyses van de Kadernota Veiligheid die onlangs is opgesteld, uit informatie van het Jongerenwerk en uit gegevens van het Jongeren Opvang Team (JOT).

Overzicht delictvormen gepleegd in de gemeente Meppel

Onderstaande overzicht omvat het aantal delicten dat in Meppel is gepleegd en waarvoor een Halt- of Stopafdoening is voorgesteld. De jongeren die deze delicten hebben gepleegd zijn niet allen woonachtig in Meppel, maar kunnen ook elders woonachtig zijn. Deze jongeren maken zich vooral schuldig aan diefstal en vernieling.

Cijfers van Bureau Halt Noord Nederland

Halt- en stopafdoening	2005	2006	2007 (t/m 30 juni)
Vuurwerkhandeling strafbaar ogv Apv	4	1	2
Vernieling	3	12	7
Diefstal	23	15	5
Schoolverzuim	1	2	2
Openlijke geweldpleging tegen goederen + baldadigheid/straatschenderij	7	1	-
Geweld met letsel	-	2	-
Artikel 3 Opiumwet	1	-	-
Mishandeling	1	-	-
Opzetheling	2	-	-
Brandstichting	2	-	-
Totaal	45*	36**	16

* waarvan 1 Stop

** waarvan 2 Stop

Uit het schema wordt duidelijk dat diefstal en vernieling de meest voorkomende delicten zijn bij de jeugdigen die een Half afdoening hebben.

b. Doorverwijzingen naar Halt

Verwijzingen van jongeren uit Meppel naar Halt

	2005	2006	2007 (t/m juni)
Doorverwijzingen	30	29	17
Woonachtig in Meppel en delict gepleegd in Meppel	27	27	14

c. Verwijzingen per leeftijdscategorie en sexe

Leeftijdscategorie	2005	2006	2007 (t/m 30 juni)
11 jaar	1	2	-
12 jaar	6	-	-
13 jaar	2	4	4
14 jaar	7	5	5
15 jaar	6	4	2
16 jaar	5	10	3
17 jaar	3	4	2
Totaal	30	29	16

Voornamelijk mannen komen in aanraking met Halt. Dit komt overeen met de landelijke trend.

Sexe	2005	2006	2007
Man	27	21	15 *
Vrouw	3	8	2

* van één registratie is alleen sexe bekend, woonplaats of delictvorm is niet genoteerd. Daarom is totaal aantal in deze kolom 17 en in de overige totaaltellingen van 2007 16.

Jongeren Opvang Team

Het JOT is gericht op vroegsignalering en op de doelgroep van 0-17 jaar. In het overleg worden jeugdigen besproken waarover de betrokken professionals zorgen hebben. Er is meestal nog geen sprake van strafbare feiten. De ouders en/of verzorgers van kinderen worden in een vroeg stadium betrokken en geïnformeerd over wat de professionals signaleren.

In de eerste helft van 2007 zijn 26 jongeren besproken. De meeste signalen worden ingebracht door de politie. Het netwerk bepaalt met elkaar wie welke stappen onderneemt naar en met de jongere en met de ouders. Deelnemende organisaties zijn Bureau Jeugdzorg, Politie, Jeugd Maatschappelijk Werk, Leerplicht, Jongerenwerker, Bureau Halt, Verslavingszorg Noord Nederland, Accare en Raad voor de Kinderbescherming.

Overlast door jeugdigen (incidenten)

	2004	2005	2006	2007 (1^e helft)
Incidenten	127	242	250	127

Bron: Gids Regiopolitie Drenthe 2007

Meppel heeft momenteel (najaar 2007) geen minderjarige veelplegers. De professionals, m.n. politie en het jongerenwerk, schatten dat er ongeveer 10 hangplekken actief zijn in Meppel.

Veilig in en om school

Uit het onderzoek Jeugd in Drenthe 2004 blijkt dat ruim driekwart van de Meppeler jeugd zich over het algemeen veilig voelt op school, bij hen in de buurt en onderweg van school naar huis. In Meppel voelen relatief meer 13-14 jarigen zich niet (altijd) veilig in de eigen buurt dan in de provincie Drenthe. Tijdens het uitgaan voelt ongeveer een kwart (13-14 jarigen) tot een derde (15-16 jarigen) zich niet (altijd) veilig.

Huiselijk geweld (aangiften)

	2004	2005	2006	2007 (1^e helft)
Geweld in de relatiesfeer - man/vrouw	17	18	19	15
Geweld in relatiesfeer – kindermishandeling	-	1	2	-

Bron: Gids Regiopolitie Drenthe 2007

Uit GGD onderzoek (2004) blijkt dat:

- huiselijk geweld in alle lagen van de bevolking in Drenthe voorkomt;
- het verhoudingsgewijs meer vrouwen dan mannen treft en meer kinderen dan volwassenen;
- ruim 16% van de vrouwen in Drenthe heeft ooit te maken heeft gehad met huiselijk geweld, tegen ruim 10% van de mannen in Drenthe;
- een voorzichtige schatting is dat het percentage Drenten van 20 tot en met 65 jaar dat ooit te maken heeft gehad met huiselijk geweld op 14-16% ligt, dat zijn circa 40.000 volwassenen.

Overlast

De professionals, m.n. politie en het jongerenwerk, schatten dat er ongeveer 10 plekken zijn in Meppel waar rondhangende jongeren overlast veroorzaken.

Beleid

Huidig beleid

Jongerenoverlast, waaronder drugoverlast, rondom een school in de Koedijklanden en Oosterboer is succesvol aangepakt. Tussen de schooldirectie, SMW, politie (wijkagent) en de gemeente zijn

afspraken gemaakt over taken en verantwoordelijkheden. De jeugdagent is het vaste aanspreekpunt bij politie voor de scholen.

Het JOT is gericht op vroegsignalering en op de doelgroep van 0-17 jaar. In het overleg worden jeugdigen besproken waarover de betrokken professionals zorgen hebben. Er is meestal nog geen sprake van strafbare feiten. De ouders en/of verzorgers van kinderen worden in een vroeg stadium betrokken en geïnformeerd over wat de professionals signaleren. Deelnemende organisaties zijn Bureau Jeugdzorg, Politie, Jeugd Maatschappelijk Werk, Leerplicht, Jongerenwerker, Bureau Halt, Verslavingszorg Noord Nederland, Accare en Raad voor de Kinderbescherming.

School Adoptie Plan (SAP). Een politiefunctionaris bezoekt min. vier keer per jaar de geadopteerde school. Het doel van het project is om een duidelijk aanspreekpunt te creëren voor de school en voor de jongeren op school. Tevens kan de politiefunctionaris al in een vroeg stadium knelpunten signaleren en wellicht erger voorkomen. Verder verzorgt de politie lessen over veiligheid in groep 7 en 8 van de basisschool. De Politie bezoekt 4 x per jaar de basisscholen.

Stop-reactie. Stop is gericht op de groep van 10 en 11 jarigen die strafbare feiten plegen. De maatregel heeft het karakter van een leerstraf. Voor de Stop-reactie is de medewerking van de ouders/verzorgers noodzakelijk. Dit wordt uitgevoerd door Bureau Halt, de Politie en het Openbaar Ministerie.

Voor de aanpak huiselijk geweld is in Drenthe het Meldpunt huiselijk geweld Drenthe in het leven geroepen. Het meldpunt wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van GGD Drenthe. Het meldpunt is 24 uur per dag telefonisch bereikbaar. Tijdens kantooruren is er een medewerker aanwezig en daarna is er een antwoordapparaat.

Nieuw beleid

Onlangs is de kadernota “veiligheidsbeleid in Meppel 2008-2010” vastgesteld. De conclusie van de kadernota is dat Meppel een veilige stad is waar mensen met plezier wonen. Om dit veiligheidsniveau te handhaven of waar mogelijk te verbeteren, is een aantal aandachtspunten geformuleerd. Dit is gebaseerd op de veiligheidsanalyse, de bespreking in de raadscommissie en de werkbijeenkomst. Één van de thema's waarop in 2008-2010 wordt ingezet is jeugd en veiligheid. Voor dit veiligheidsveld wordt het accent gelegd op het terugdringen van alcohol en drugsgebruik onder jongeren en het betrekken van ouders daarbij.

Vanuit het Jongerenwerk is de wens geuit om gemeentelijk beleid te ontwikkelen op het gebied van ketens. Het gaat hier om de ketens in Nijeveen. Op dit moment is er geen overzicht van het aantal ketens, noch op de problematiek die zich daar afspeelt. Op het moment dat duidelijk is om welke problematiek het gaat, kan daar vanuit Jongerenwerk gericht op ingespeeld worden. Daarnaast wordt vanuit het Jongerenwerk gevraagd om in het gemeentelijk beleid onderscheid te maken tussen ketens die op gemeentelijk grond staan en ketens die op privé-grond staan